

DOVOLENÁ NEJEN V ČESKU

Za spisovateli

Vydejte se na místa, která ovlivňovala tvorbu nejlepších českých autorů.

Netradiční apartmány

Ojedinělé pobyty se v Česku stávají trendem. Zaměňte hotel za sud, bublinu nebo úl.

Podél Baltu

Polsko jako nové Chorvatsko? Baltské moře vybízí k odpočinku, turistice i pohybu.

Vše pro léto najdete u nás

S letní výbavou
v lékárenské kvalitě
se nespálíte

Dr. Max⁺

OBSAH

Za příběhy

04–08

Patříte mezi nadšené čtenáře klasických českých románů? Vydejte se po stopách jejich autorů a poznejte, jak skutečně žili.

Soukromé létání

10–11

Soukromé letadlo šetří to nejcennější, co máme – čas. A s jídlem roste chuť. Cestování privátním strojem je komfortní a rychlé.

Hradní pán

12–16

Jaké to je, spravovat nejvýše položený hrad v Česku, který v minulosti střežil Zlatou stezku? Nejen to v rozhovoru zmínil kastelán hradu Kašperk.

Dovolená s nadstavbou

18–19

Sabatikl patří mezi benefity, které si získávají oblibu i v Česku. Jak se na delší kariérní pauzu nachystat a kam se vydat?

Netradiční nocleh

20–23

Pokud vás nelákají tradiční hotely a penziony, zkuste nějakou cestovatelskou lahůdku. Přespat můžete v bublině, sudu nebo třeba ve včelíně.

Polsko mnoha chutí

24–28

Baltské moře je u Čechů v létě stále populárnější. Těm, kdo neholdují pasivní dovolené, nabízí i bohaté sportovní vyžití.

V zemi Inků

30–34

Kultura Indiánů, oázy, kaňony, koka i pohyb tisíce metrů nad mořem. Peru vám učaruje pestrostí i specifickou gastronomií.

Milujete romány? Vydejte se po stopách nejlepších českých spisovatelů

Hašek je v Lípni
legenda, stejně tak
i hospoda U České ko-
runy, kde rád pobýval.

Chtěli byste si dát jídlo tam, kde autor Švejk vařil svůj legendární „kočičí tanec“, nebo si prohlédnout dům, v němž býval koloniál pana Bajzy ze slavného románu Bylo nás pět? Objevte místa, kde se zrodily slavné příběhy české literatury. Vydejte se po stopách Jaroslava Haška, Karla Čapka, Karla Poláčka, Josefa Lady, Oty Pavla či Bohuslava Hrabala a nechte se unést atmosférou míst, která inspirovala jejich tvorbu.

Haškova hospoda „domov můj“

Lipnice nad Sázavou není jen malebné městečko na Vysočině s jedním z nejmohtnějších českých šlechtických hradů, ale také místo, kde Jaroslav Hašek strávil poslední léta svého života a kde vznikala jeho nejslavnější kniha – *Osudy dobrého vojáka Švejka za světové války*. „V Lipnici sepsal druhý a třetí díl, začal čtvrtý. Jiná díla tu už nedokončil, i když občas ze srandy napsal nějakou recenzi na místní jitrnici nebo vědeckou stať o tom, proč je kachna lepší než křesťanská morálka,“ vypráví spisovatelova pravnučka Petra Pelus-Hašková.

Hašek zde žil v domku v podhradí, který se proměnil v současný památník s expozicí věnovanou jeho životu a tvorbě, včetně novinových výstřižků, knih a osobních předmětů. Hašek je legenda, stejně jako je ikonický jeho příchod do městečka. Dodnes si spisovatelovi potomci vyprávějí historku o tom, jak se dědeček vydal z Prahy do Lipnice v papučích – původně jen na skok – a z výletu se stal trvalý pobyt. Podle rodinné legendy potkal na pražském Těšnově malíře Panušku, dal si s ním pivo a na místě souhlasil, že „ani nedopije“ a pojede hned na Lipnici. Oba vystoupili z vlaku 25. srpna 1921 ve Světlé nad Sázavou, vydali se pěšky směr Lipnice a „propili se všemi hostinci cestou“.

Jak prozrazuje jeho pravnučka, kdyby měl ztělesnit svou životní filozofii v jednom místě, byla by to Lipnická hospoda U České koruny. Malíř Panuška zde totiž Haškovi zajistil malý pokojík přímo nad lokálem, takže měl „všechno v jednom“ – pokoj, hospodu i místo na psaní. V pokoji byl ubytován po většinu svého pobytu v Lipnici, tedy zhruba od srpna 1921 do léta 1922. „Tehdy si za honoráře ze Švejka koupil vlastní domek pod hradem, kam se přestěhoval až v posledních měsících svého života. Po většinu času v Lipnici žil přímo v této hospodě a sám prohlásil: „Nic lepšího mě nemohlo potkat, konečně bydlím v hospodě“. V jeho případě to nebyla nadsázka, ale čistý fakt. A navíc – tohle není jen nějaká poetická historka, ale místo, kde se rodil Švejk,“ zdůrazňuje Pelus-Hašková.

Během návštěvy Lipnice byste proto neměli vynechat Haškov hostinec, který dodnes provozují spisovatelovi potomci – vnuk Richard a pravnuček Martin Hašek s rodinou. Na zdi visí portrét císaře Františka Josefa I. Hned u vchodu si všimnete malé bronzové sošky dobrého vojáka Švejka se zvonkem, kopie sošky z ukrajinského Užhorodu. Ve stylové restauraci s kachlovými kamny, pianem a řadou rekvizit z doby jeho působení zde, můžete ochutnat jídla, která připravuje pravnuček Jaroslava Haška Martina, a žížeň uhasit Haškovým Lipnickým speciálem, kterým je kvasnicové, nepasterované a nefiltrované pivo.

Hašek byl pověstný svou láskou k dobrému jídlu. V hostinci U České koruny konzumoval většinou to, co navařila rodina hostinského Alexandra Invalda pro sebe a své hosty. Byla to poetická staročeská kuchyně. Hašek miloval napří-

Jaroslav Hašek do Lipnice dorazil náhodou. Místo mu tak učarovalo, že tu nakonec i dožil. Se-psal tu i pokračování svého legendárního Švejka.

klad guláš a také pečené vepřové výpečky. „Často v hospodě také vařil sám z různých zbytků, čímž bavil okolí. Jeho nejoblíbenějším improvizovaným jídlem byl takzvaný kočičí tanec – směs opečené cibulky na sádle, vařených brambor, kousků uzeniny a vajíčka. Tuto jednoduchou, ale sytou směs si s oblibou připravoval pozdě večer, když ho přepadl hlad,“ říká Pelus-Hašková.

Další vzpomínky se vážou k Haškovu svéráznému vystupování v hostinci. Rád prý kibicoval místního kuchaře a poučoval ho, „jak se vaří ve světě“, což personál i hosty bavilo. V Lipnici také vítal své pražské přátele. Například ilustrátor Josef Lada ho jednou přijel navštívit a našel Haška v nejlepší rozmaru, jak mu už od dveří poroučí pivo a s humorem přepisuje jeho jméno na útratu. Podle rodinné tradice tak vznikl „Haš-

kův účet pro malíře Ladu“, který je dodnes vystaven jako kuriozita u vstupních dveří hostince, uvádí Pelus-Hašková, podle které s nadsázkou označoval hostinec U České koruny za „Hospodu, domov můj“.

S Haškem jsou v Lipnici spojena i další místa. Například lipnický hrad, kde měla bohémská skupinka Hašek, Panuška a spol. vyhrazenou místnost, kam autor chodil psát a popíjet s přáteli. „Byla to jakási improvizovaná pánská klubovna v prostorách hradu, odkud je krásný výhled na kraj. Tam rád trávil pozdní odpoledne, když chtěl uniknout z hospodského ruchu a být jen v úzkém kruhu přátel,“ vysvětluje jeho pravnučka.

Na louce těsně vedle silnice mezi Lipnicí a Dolním Městem stojí pomník Jaroslava Haška. Osmnáctitunová hlava z lipnické žuly dostala název Hlava XXII, podle slavného protiválečného románu amerického spisovatele Josepha Hellera. Na jejích vnitřních stěnách najdete citát z Osudů dobrého vojáka Švejka v deseti jazycích. „Haškův portrét vytesaný do kamene má záměrně menší nos, než jaký měl Hašek ve skutečnosti. Důvod? Sochař Radomír Dvořák prý nechtěl, aby dědovi nos někdo ulomil, a tak použil jako model nos Haškova vnuka Richarda, který byl méně špičatý,“ říká Pelus-Hašková. Návštěvu Lipnice můžete zakončit na místním starém hřbitově, kde je slavný český spisovatel pochován.

Rodný dům a venkovské letní sídlo Karla Čapka

Pokud byste se chtěli vydat po stopách Karla Čapka, pak je ideálním místem, kde začít, jeho rodiště v Malých Svatoňovicích, ve kterých jeho otec pracoval jako knížecí báňský a lázeňský lékař. V rodišti jednoho z nejznámějších českých spisovatelů můžete navštívit jeho rodný dům, kde je od čtyřicátých let minulého století otevřené Muzeum bratří Čapků s pamětní deskou a s bustou Karla Čapka. V muzeu najdete expozici věnovanou jeho publikační činnosti, korespondenci, rodinné fotografie, ukázky fejetonů nebo originály kreseb z cestopisů. Na náměstí v těsné blízkosti parku se nachází sousoší bratří Čapků a navštívit můžete i poutní kostel Panny Marie Sedmiradostné a kapličku se sedmi prameny zdejší zázračné vody. Místo, kam chodila Karlova matka obětovat vosková prsa za to, aby byl malý Karel silný na plíce.

S Karlem Čapkem jsou spojena další místa – Úpice, Praha, zámek Chyše nebo Strž ve Staré

Letní sídlo Čapků ve Staré Huti u Dobříše seznámí čtenáře s Karlem Čapkem a jeho tvorbou. Právě tady napsal i řadu svých zásadních děl (nahore). Hrabal zase tvořil v Kersku na Nymbursku, které se stalo i dějištěm jeho Slavností sněženek.

Huti u Dobříše, kde měl letní sídlo a napsal některá ze svých nejvýznamnějších děl jako Válka s mlouky nebo Bílá nemoc. V srdci malebné krajiny lesů a rybníků Dobříšska na vás čeká romantický dům Karla Čapka, ve kterém spisovatel pobýval v letech 1935–1938. Najdete tu expozici, která přibližuje nejen jeho život a tvorbu, ale také Olgy Scheinpflugové a Ferdinanda Peroutky. V okolí vily, na zahradě obklopené staletými stromy, se opalovali a v rybníku koupali třeba Adina Mandlová nebo Hugo Haas. Při návštěvě Staré Hutě nevynechejte ani naučnou stezku Karla Čapka a na přibližně sedmikilometrovém okruhu se projděte místy, kterými spisovatel chodil při svém pobytu na Strži.

Literární domov Bylo nás pět

Karel Poláček patří mezi nejvýznamnější české spisovatele první poloviny 20. století. Jeho literární tvorba je známá nejen osobitým humorem, ale také věrnými popisy prostředí, která ho obklopovala. Pokud se chcete vydat po stopách jeho života a tvorby, rozhodně byste neměli minout Rychnov nad Kněžnou, kde se narodil a strávil dětství. Město hrálo také klíčovou roli v inspiraci Karla Poláčka při psaní jeho nejslavnějšího románu Bylo nás pět. Slavné románové

“

Hašek
na Lipnici
rád kibico-
val místní-
ho kuchaře
a poučoval
ho, jak
se vaří
ve světě.

postavy Josef Zilvar z chudobince, Čenda Jirsák se psem Pajdou, Éda Kemlink, Petr Bajza a Tonda Bejval mají dokonce v centru města v Panské ulici sousoší. Dům, kde býval koloniál pana Bajzy, najdete na rohu Starého náměstí a Palackého ulice.

Rychnovští jsou na svého slavného rodáka hrdí, a proto každoročně pořádají divadelní a hudební festival Poláčkově léto, který vzdává hold jeho tvorbě. Letos se uskuteční od 21. do 27. června už 30. ročník, který nabídne pestrý program v zámecké jízdárně, Pelclově divadle, na nádvoří rychnovského pivovaru, v přírodním amfiteátru Studánka, v kostele Nejsvětější Trojice a v synagoze. Nejmladší návštěvníci se mohou těšit na oblíbené Putování se Zilvarem, zábavnou akci, která jim každý prázdninový pátek hravou formou představí krásy města.

Postřižinský pivovar a Hrabalova chata

Život a tvorba Bohumila Hrabala jsou úzce spjaty s několika místy v Česku, která rozhodně stojí za návštěvu. Pokud chcete porozumět Hrabalovu světu, vaše cesta by měla vést do Nymburka, kde prožil významnou část dětství se svou rodinou – matkou Marií, nevlastním otcem Františkem

Inzerce

HN064691

NOVINKA

Ledová káva? To chci!

VIVA

Vyberte si osvěžení,
které frčí na čerpacích
stanicích OMV

Více informací na www.omv.cz

OMV

kem (Francinem), ale také nevlastním strýcem Josefem (Pepinem). Hrabalův otec zde působil jako správce městského pivovaru, což zásadně ovlivnilo spisovatelovu tvorbu. Atmosféru tohoto prostředí zachytil v trilogii Postřižiny, Krasosmutnění a Harlekýnovy miliony. Nymburk v nich označuje jako „městečko, kde se zastavil čas“. Pivovar Nymburk, Bohumil Hrabal a Postřižiny tvoří neodmyslitelnou trojici – název Postřižinské pivo dal nymburskému kvašenému moku sám spisovatel.

Do Nymburka se ale nemusíte vydat jen za slavným pivovarem, ve městě je několik míst, která s autorem souvisejí, například na hlavním nymburském náměstí je od roku 2012 Lavička Bohumila Hrabala s jeho dřevěnou sochou, případně se můžete projít naučnou stezkou Bohumila Hrabala vedoucí Přírodním parkem Kersko–Bory. V nedalekém Kersku se nabízí návštěva chaty, kde Hrabal tvořil své legendární texty a psal knihy v době, kdy jeho tvorba nesměla vycházet. Chata Bohumila Hrabala byla po rozsáhlé rekonstrukci zpřístupněna veřejnosti v loňském roce. Díky tomu máte příležitost na vlastní oči vidět objekt, v němž vznikala díla, která se stala předlohou například pro Slavnosti sněženek. Ty v Kersku nejen zachytil Hrabal textově, ale zároveň tu natočil stejnojmenný film podle předlohy spisovatele oscarový režisér Jiří Menzel.

Ota Pavel a údolí Berounky

Údolí Berounky na Křivoklátsku je neodmyslitelně spjata se spisovatelem Otou Pavlem, jehož literární tvorba zachycuje krásu tohoto kraje, jeho přírodu, řeku plnou ryb a nezapomenutelné příběhy lidí, kteří zde žili. „Zatímco jsme bydleli v zájezdní restauraci U Rozvěďčika, tatínek se utábořil s panem profesorem ve stanu přímo u řeky Berounky. Tenkrát ještě tekla krásná, čistá řeka plná ryb, byl červen a pod proudy kvetla snad nejkrásnější louka, kterou znám,“ popisuje ve své knize Smrt krásných srnců. V kraji kolem Berounky se zrodila spisovatelova láska k rybám a přírodě.

Výlet po stopách Oty Pavla můžete začít ve Skryjích a vydat se po modré na terasu Berounky nad skryjským mostem, navštívit zříceninu hradu Týřov a pokračovat do skryjského Luhu, na který Pavel vzpomíná ve své povídce Žehlička. Nezapomeňte se také zastavit v pamětní síni Oty Pavla v domku převozníka Proška v Luhu pod Branovem nebo navštívit další místo, které se objevuje v Pavlových příbězích – hostinec U Rozvěďčika v Nezabudicích, který je dodnes v provozu.

Po stopách kocoura v Ladově kraji

Ladův kraj je region rozkládající se mezi Prahou a řekou Sázavou, který se nazývá podle českého malíře, ilustrátora a spisovatele Josefa Lady. Hlavním centrem mikroregionu je spisovatelova rodná obec Hrusice, v níž se nachází památník Josefa Lady a jeho dcery Aleny. V Hrusicích

Stejně jako je typickým symbolem tvorby Oty Pavla řeka Berounka (nahore), tak je Ladovi vlastní kostelík v Hrusicích, který se objevuje na většině jeho pohlednic.

v parku před obecním úřadem najdete bustu spisovatele a kousek od ní kostel, který se často vyskytoval v jeho kresbách a na zasněžených pohlednicích. Obcí vede také naučná stezka Pohádkové Hrusice, která zahrnuje místa, jež souvisejí s životem zdejšího slavného rodáka.

Do Hrusic návštěvníci přijíždějí zejména v období Vánoc, aby viděli ladovskou zimu. Místo ale k návštěvám láká i v létě. V regionu proto vznikla celá řada naučných stezek a cyklistických tras. Milovníci Ladových pohádek se určitě rádi projdou po Cestě kocoura Mikeše – naučné 25kilometrové stezce, která vede místy, jimiž černý kocour putoval po světě. Má 14 zastávek s tabulemi s úryvky z Ladovy knížky, nechybí ani krásné autorovy obrázky.

ELEKTROKOLO

MTF MOUNT 11.4

unikátní model se systémem automatického řazení **SHIMANO AUTOSHIFT**

BATERIE

SHIMANO STEPS
integrovaná v rámu
(na výběr 2 typy)

BAREVNÝ DISPLEJ

SHIMANO STEPS

MOBILNÍ

APLIKACE

SHIMANO

E-TUBE CYCLIST

ELEKTRONICKÉ ŘAZENÍ

SHIMANO XT D12

(11 rychlostí) se systémem
Auto Shift

PŘEHAZOVAČKA

SHIMANO XT D12

KLIKY

SHIMANO
(34 zubů, 170 mm)

ŘETĚZ

SHIMANO
CN-LG500

KAZETA

SHIMANO CUES
(11-50 zubů)

STŘEDOVÝ MOTOR

SHIMANO
STEPS EP 801
(85 Nm, 600 W)

KOTOUČOVÉ BRZDY

čtyřpístkové hydraulické
SHIMANO BR-MT420

Mountfield

V nabídce **120 modelů** elektrokol

Kompletní nabídku včetně cen najdete na www.mountfield.cz

otevřeno i v neděli

Za dvě hodiny u moře? S vlastním letadlem hračka

Rychlost, svoboda, bezpečí a možnost dostat se až do destinací, kam jezdí jen auta. To jsou důvody, proč si čeští podnikatelé pořizují vlastní letadlo Cirrus. Šetří tím to nejvzácnější – čas. „V jednu odpoledne zavřete kancelář a ve tři už se koupete v moři,“ říká **Dobroslav Chrobák**, šéf českého a slovenského zastoupení americké značky letadel Cirrus.

Kdo je váš typický Cirrus pilot – majitel letadla? Většina našich klientů jsou podnikatelé, kteří si uvědomují hodnotu svého času, do kterého rádi investují. Chtějí letadlem cestovat stejně bezpečně a komfortně jako autem. Bez toho, aby ztráceli čas na cestách, spali po hotelech, čekali mezi davy či riskovali zpoždění. Jejich prioritou je sejít se večer doma s rodinou, nocovat ve vlastní posteli, zároveň zvládnout třeba tři obchodní schůzky během dne – jednu na Slovensku, druhou v Německu a třetí v Česku. Mnozí z nich nemají na začátku k pilotování žádný zvláštní vztah, protože jim chybí zkušenosti. Ale jak říkáme: S jídlem roste chuť. Jakmile začnou létat, často se z toho stane vášně. Naučí se využívat letadlo i k soukromým účelům, třeba na víkendové výlety k moři nebo do hor. Tři hodiny v autě totiž odpovídají přibližně 45 minutám v letadle.

V čem jsou letadla vaší značky unikátní?

V základu DNA strojů jsou bezpečnost, komfort a neustálé inovace. Cirrus je nejprodávanější značka letadel ve své kategorii. To díky jedinečným bezpečnostním prvkům, jako jsou celoletadlový záchranný padákový systém pro případ neřešitelné situace nebo automatický systém přistání v případě zdravotní indispozice pilota. Dále disponuje airbagy, elektronickou stabilitou, protivývrtkovým křídlem navrženým NASA, protisrážkovými systémy, systémem odmrazování a podobně. Na druhou stranu, osmdesát procent nehod působí lidský faktor. Proto má Cirrus síť certifikovaných auditovaných Cirrus Training Center spolu s jedinečnými interaktivními pomůckami pro výuku.

Co všechno je potřeba zvážit před koupí?

Nejdůležitější otázka zní: Budu chtít časem létat sám, nebo využívat pilota? Stejně jako: Kolik míst většinou potřebuji a jaká bude nejčastější typická destinace? Největší chybou je koupit si počet sedadel, která nevyužijete, případně si pořídit starší levné letadlo a očekávat, že bude sloužit jako nové. V rámci podpory prodeje nabízíme Cirrus Worry Free Ownership – Cirrus vlastnictví bez starostí. Připravíme pro majitele veškerou podporu od začátku – dovoz, proclení, pojištění, hangárování, údržbu, služby pilota pro lety majitele. Dále zajistíme samotný výcvik, náhradní letadlo z flotily či případné využití volné kapacity letadla pro snížení ročních fixních nákladů nebo jejich úplné pokrytí.

Financování letadla Cirrus je díky malému poklesu ceny a dobré likviditě dnes možné až na 10 let, se splátkou cca 6–10 000 eur měsíčně a úrokem kolem čtyř procent. Letadla jsou navíc druhá odpisová skupina jako auta a Cirrus má obvyklou ztrátu hodnoty cca 20 procent za pět let.

Jak dlouho trvá získání pilotní licence a kolik za ni klient zaplatí?

Základní pilotní výcvik trvá několik měsíců. Ten umožní létat za dobrého počasí. Poté je možné získat jednoduchou kvalifikaci pro lety podle přístrojů – takzvaný instrument rating –, která umožňuje pilotovat stroj i za zhoršených meteorologických podmínek. Příprava není teoreticky náročná, větší důraz klademe na praxi. Náklady záleží na konkrétním typu výcviku, zručnosti pilota i na tom, kolik ze cvičení si odletá ve vlastním letadle. Ceny za výcvik se pohybují v řádu několika set tisíc korun. Za rok až dva je majitel letadla schopný být samostatný pilot s přístrojovou kvalifikací.

Jaké jsou výhody vlastního letadla oproti běžnému létání s aerolinkami?

Obrovská časová flexibilita a časová úspora, svoboda a bezpečnost. Letadlo čeká na vás, ne vy na něj. Nemusíte být dvě hodiny před odletem na letišti, procházet check-inem v davech lidí ani čekat na zavazadla po přistání. Létáte z malých letišť s jednoduchým nástupem přímo z auta do letadla a už zde ušetříte spoustu času. Máte možnost přistát na menším travnatém letišti blíže svému cíli s možností vyhnout se zácpě. Třeba z Točné nebo Příbrami do Sv. Mořice nebo na Bled se dostanete za hodinu a půl. Let do slovinské Portorože či do Chorvatska trvá hodinu a půl až dvě, autem byste jeli osm. Klienti si často domlouvají schůzky rovnou na letištích ve VIP salonku nebo restauraci, kde mají zázemí, případně využívají místní taxi. Navíc mají výrazně vyšší šanci, že po příjemném letu stráví večer už doma a vyspí se ve vlastní posteli.

Kolik stojí Cirrus a jeho provoz?

Investice do základního modelu SR20 začíná přibližně na 700 000 dolarech, SR22 stojí kolem 1,1 milionu, přeplňovaná turboverze 1,4 milionu. Vision Jet přibližně 3,2 milionu dolarů. Zajímavostí je, že už základní model je vybavený padákovým systémem CAPS a autopilotem se systémem elektronické ochrany, která funguje podobně jako stabilizační systém u auta. Když se pilot pokusí letadlo příliš naklonit na stranu nebo stoupá nepřiměřeně rychle a hrozil by pád do vývrtky, systém zasáhne a letadlo manévry nepovolí. Všechna letadla si ale majitelé kupují plně vybavená včetně klimatizace, satelitního data-linku pro počasí a telefonování a pětileté záruky.

Roční provozní náklady na pístového modelu se pohybují mezi půl až milionem korun. Hodinové náklady včetně paliva, údržby, hangárování a pojištění vycházejí na cca 6–10 tisíc korun podle počtu nalétaných hodin a místních nákladů třeba na hangár a podobně. Nabízíme také možnost pronajmout si letadlo pro naše předváděcí lety, využít jeho volnou kapacitu, když s ním klient nelétá. V takovém případě dáváme stroj k dispozici pouze našim vyškoleným pilotům a výnos pokryje část fixních nákladů.

Text vznikl ve spolupráci se společností Cirrus Aircraft CZ.

Karel IV. by byl asi překvapený, jak dnes Kašperk vypadá, říká kastelán Václav Kůs

Pobyt na hradě je
pro otrlé, připouští
kastelán.

Kašperk nechal postavit český král a římský císař Karel IV., aby střežil zemskou hranici, Zlatou stezku i zlatonosné doly v okolí Kašperských Hor. Dnes se o tuto částečně zřícenou památku stará kastelán **Václav Kůs**. „Doporučuji návštěvníkům, aby k nám nechodili jen v létě, kdy je Šumava přeplněná turisty a parkoviště praskají ve švech, ale raději na jaře nebo na podzim,“ říká jeho strážce.

K

Kdy je Kašperk nejkrásnější?

Podmanivou atmosféru má na jaře a na podzim. Jaro tu přichází později než v nížinách, když už jsou dole stromy odkvetlé, u nás začíná všechno teprve kvést. Podzim je zase obdobím inverzí, dole leží poklice mlhy, ale na hradě svítí sluníčko. Své kouzlo tu mají také večery, během kterých pořádáme oblíbené večerní prohlídky. Takový výstup na věž při pohledu na západ slunce je jedinečný zážitek – navíc přístupný jen omezenému počtu návštěvníků. Na večerní prohlídky zpravidla chodí nadšenci, lidé se zájmem o historii a památky.

Jaká je práce kastelána?

Neuvěřitelně pestrá a rozmanitá. Zahrnuje vše od dramaturgie prohlídek přes propagaci, stavebního technika až po určitou míru „politické diplomacie“, kdy je potřeba vyjednávat zájmy hradu. Patří sem i řada dalších drobností od vyřizování mailů po štípání dřeva.

Má kastelán vůbec někdy volno?

Od března vždy připravujeme sezonu, která trvá od dubna do konce října. Hrad ještě bývá otevřen pár dnů po Vánočních svátcích. Po tu dobu je kastelán na hradě, takže si volno vybírám ve zbývajících okrajových a chladných měsících, kdy vyrazím za teplem do východní Asie.

Oblíbil jste si ji?

Asii mám v srdci už mnoho let – je to místo, kam se stále rád vracím, například letos jsem strávil

dva měsíce ve Vietnamu. Jsem vášnivý motorkář, takže si vždy někde půjčím stroj a jedu si svůj road trip. Jak se ale blíží konec dovolené, těším se zpátky na hrad. Na to, jak budeme vymýšlet nové projekty, zvelebovat hrad a připravovat další sezonu.

Bydlet v zimě na středověkém hradě asi není úplně komfortní. Nebo máte doma teplo?

Žiju rád v chladnějším prostředí, kolegové by určitě řekli, že málo topím. Hrad stojí v nadmořské výšce téměř 900 metrů nad mořem, takže zima bývá delší a dřeva se tu spálí nemálo. Na hradě žiji celoročně, a není to sice komfortní jako v bytovém domě ve městě, ale poctivě poryvy větru a hluboké lesy kolem dokola prospívají potřebám dobrodružné povahy.

Jaké to je, když odejde na konci sezony poslední návštěvník?

Zavládne klid a nepřerušované ticho. V sezoně jsem denně v kontaktu s lidmi, takže mi následný sociální útlum vyhovuje. Tehdy si užívám, že na mě a na Kašperk svět tam dole za hradbami na nějakou dobu zapomene.

Co je pro vás největší úspěch?

Nejvíc mě osobně těší, když se k nám lidé vracejí pravidelně. Pro každého kastelána je úspěch nejen přilákat nové návštěvníky, ale hlavně získat ty, kteří se vracejí kvůli atmosféře nebo programu opakovaně. Jsem rád, když vidí, že jsme například něco opravili, máme nové sezení nebo

Václav Kůs (37)

Václav Kůs je kastelánem hradu Kašperk od roku 2019. Pochází z Kašperských Hor, kde vyrůstal. Studoval na Gymnáziu v Sušici a následně na Filozofické fakultě v Českých Budějovicích.

Dříve pracoval ve státní správě v Praze a jako copywriter, později se rozhodl, že se přihlásí na pozici kastelána. Na hradě Kašperk nejen pracuje, ale také celoročně bydlí.

“

Nejvíc mě těší, když se k nám lidé vracejí pravidelně. To je pro každého kastelána úspěch.

se právě jdou podívat na noční prohlídku a vidí Kašperk z trochu jiné perspektivy.

Jak se proměňují návštěvníci? Vsázíte stále na osvědčený program – stejné prohlídky, aktivity, nebo musíte neustále přicházet s novými nápady, inovacemi a rozšířením nabídky, protože dnešním návštěvníkům už standardní program nestačí?

Neustále se pokoušíme vymýšlet něco nového, protože dělat pořád to samé by nebavilo ani nás, ani návštěvníky. Snažíme se inovovat prohlídkový okruh, aby nebyl stále stejný. Přidáváme nové prvky, například audiovizuální projekce, které ukáží zříceninu z jiného úhlu. Snažíme se kráčet s dobou, víme, že dnes už řada lidí nechce strávit hodinu posloucháním průvodce. Proto jsme kromě Prohlídky vytvořili okruh Vyhlídka, kdy si návštěvník může vybrat, zda se chce na delší dobu ponořit do historie a souvislostí s průvodcem, nebo s ním jen projít hrad rychleji a užít si výhledy z věže.

Další inovace byla inspirována obdobím covidu, během kterého byly omezeny tradiční skupinové prohlídky. V dubnu a říjnu proto nabízíme návštěvníkům možnost projít si hrad samostatně bez průvodce. Využívají toho hodně lidé, kteří už tu byli v létě, ale chtějí místo prozkoumat do větších detailů. Přesto komentovaná prohlídka s průvodcem má stále své místo – je to nejucelenější způsob, jak se dozvědět o historii hradu. Neznamená to, že budeme návštěvníky zasypávat letopočty. Snažíme se jim poutavě představit hrad nejen jako stavbu Karla IV., ale i jako součást širšího kontextu – například zlatokopectví v okolí Kašperských Hor a rozmachu obchodu na někdejší Zlaté stezce.

Připravujete pro letošní sezonu nějaké novinky?

Hradní areál a okolí doznalo na jaře vylepšení. Na nádvoří je nové přístřeší, lavice a stoly. K hradu je nově vydatně zpevněná příjezdová cesta. Pokračujeme také v přípravě audiovizuální projekce na zeď, jež poutavou formou rozpohybuje originální ilustrace mapující historii hradu. V červnu a září chystáme tematické prohlídky ke Dnům šumavského trojhradí (hrady Velhartice, Rabí, Kašperk). Dalším letošním lákadlem je návrat nočních prohlídek, během kterých se vždy zaměříme na méně známé kapitoly z běhu dějin na hradě a kolem něj. V červenci a srpnu oživíme dávnou lidovou slovesnost starých Šumavanů.

Straší u vás?

Často se nás návštěvníci ptají, jestli máme na hradě bubáky, a já odpovídám, že nic takového u nás není. Kašperk je přívětivé místo. Letos ale vyšla obsáhlá kniha překladů někdejšího kašperskohorského sběratele lidové slovesnosti, Hanse Kolliabeho. Přímochař a často krutá vyprávění plná příznaků ukazují, jak zdejší horalé vnímali lesem dávnou zarůstající zříceninu středověkého hradu.

Na Kašperku nestraší. Na druhou stranu si dokážu představit, že se na starém hradě ozývají v noci zvuky, ze kterých běhá mráz po zádech. Během své první zimy jsem slyšel všelijaké zvuky – skřípání, vrzání, rány. Byl jsem tu úplně sám a nevěděl, odkud přicházejí. Postupně jsem nahlázel jejich příčiny. Klid od listopadu, kdy odjede zbytek posádky a na hradě nikdo není, mi naopak vyhovuje. Všechny vjemy mi přijdou přirozené, takže nemůžu říct, že by na Kašperku strašilo. Vyhovuje mi vyvážit ruch, kdy člověk běhá od jednoho úkolu k druhému, telefonuje, komunikuje s návštěvníky nebo úřady, právě tím zinním klidem. Sednu si do křesla, čtu knihu a jediným zvukem, který tak vnímám, jsou praskající dřevo a letadla vysoko na obloze. Chápu ale, že pro někoho to může být jinak. Některé návštěvy bývaly ráno bledé a vystrašené. V noci slyší nějaké zvuky a mozek jim vytvoří strašidelné obrazy v souvislosti s tím, že jsou na starém středověkém hradě.

V loňském roce jste dokončili opravu západní věže. Co vše se změnilo?

Starobylé torzo středověké střechy získalo vnější ochranu a hrad odlišnou siluetu. Návštěvníky nyní vedeme nahoru pod monumentální krov střechy, která je čerstvě postavená a působí opravdu impozantně. Interiér je zevnitř osvětlený a na torzo z doby Karla IV. je možné se podívat nově, jinak. Byla to velká stavební akce připravovaná řadu let. Očekáváme zmírnění vnějších dopadů povětrnostních vlivů. Je před námi dozření chybějícího úseku hradby na nádvoří, který tu chybí už několik století. Tím konečně zcelíme opevnění. Chystáme také výměnu dřevěných mostů. Pořád je co opravovat nebo dodělat.

Během rekonstrukce historických památek se často objeví skryté poklady, malby a jiné zajímavosti. Je to i váš případ?

Momentálně čekáme na výsledky dendrologického průzkumu starých dřev, některých vzorků pro mě neznámých. Archeologický průzkum základů chybějící hradby na nádvoří nám zase napoví, proč se hradba zhroutila. Kašperk téměř 300 let chátral, zarůstal na kopci, lidé si sem často chodili pro kámen jako stavební materiál a mnoho věcí se nedochovalo. Písemné prameny mají své limity. Pořád je tu spousta otazníků, a proto se pokoušíme využívat moderní technologie, které nám pomáhají odkrývat nové poznatky. Nedávno jsme také nechali provést letecké laserové snímání celého hradu, protože doteď jsme neměli žádné jeho plány. Věříme, že nám data díky opakovanému zaměření pomohou zjistit, kde a jak hrad nejvíce chátrá. Dostáváme se i k místům, která jsou i velmi těžko přístupná.

Používáte často nové technologie?

Mohou být s pokorou dobrým nástrojem v ochraně gotické památky. Například loni bylo při

přípravě krovu na věž použito CNC obrábění. Na jednu na milimetr přesné spoje trámů zapadly do sebe jako stavebnice lega. Říkávám s nadsázkou, že kdyby Karel IV. dnes stavěl vázaný krov, také ho dělá na CNC strojích. Až budeme mít výsledky lidarového snímání a dendrochronologie, chtěli bychom udělat menší výstavu, která je návštěvníkům představí. V komentovaných prohlídkách se pak věnujeme tradičním postupům, jako je například složení vápenné malty. To bývá na místě prakticky vidět i při pravidelných opravách zdiva.

Co myslíte, že by Karel IV. říkal na současnou podobu Kašperku?

Myslím, že by byl dost překvapený. Vždy návštěvníkům říkám, že kdybychom měli stroj času a podívali se, jak hrad vypadal po dokončení ve 14. století, byli bychom ohromeni jeho komfortem – zasklená okna, barevné omítky. Určitě bychom si řekli, že tady bychom chtěli bydlet. Zároveň by ho asi zarazilo, jak se staletí podepsala na podobě hradu. Dříve tu byl zastřešený palác a stavba byla v úplně jiné kondici. Také by ale musel uznat, že i přes všechny změny, které čas přinesl, hrad pořád pevně stojí a že řemeslníci, které stavbou Karel IV. pověřil, odvedli skutečně dobrou práci.

“

Na Kašperku nestráší. Když ale slyšíte vrzání nebo skřípání, mozek příběhy domyslí.

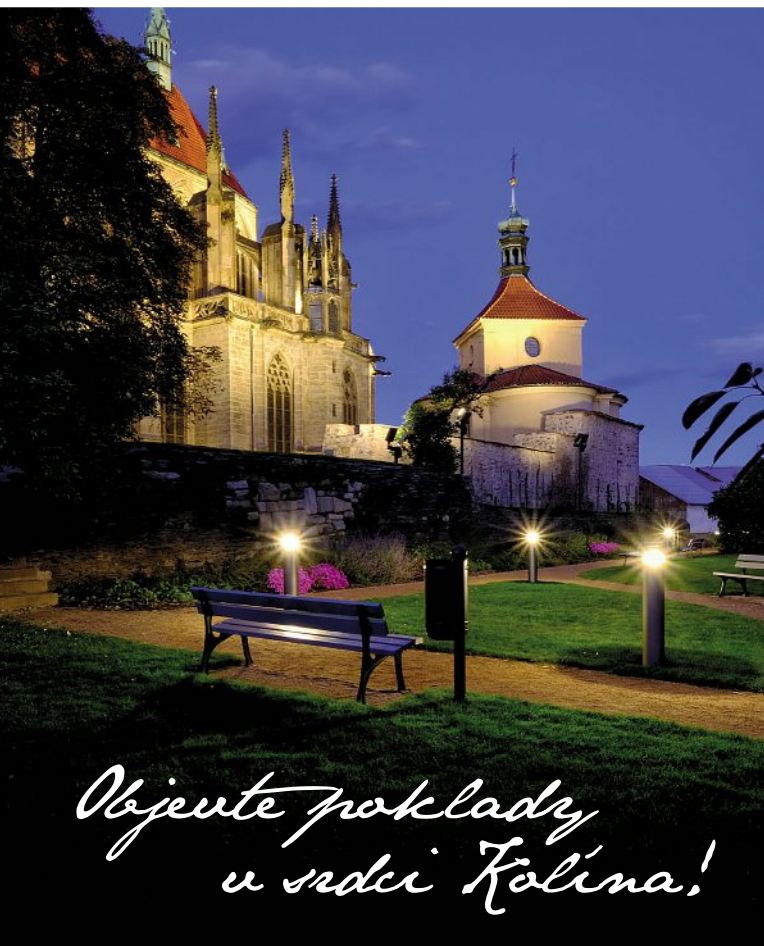
Kolik lidí ročně navštíví Kašperk?

Počet platících návštěvníků se dlouhodobě pohybuje kolem 45 tisíc, další přijdou v otevírací době na volně přístupné nádvoří. Hrad samozřejmě není nafukovací, a proto se nesnažíme návštěvnost neustále navyšovat – žádný strom neroste do nebe. To se ukázalo hlavně během pandemie, kdy nemohli lidé cestovat. Tehdy v červenci k nám přišlo 18 tisíc lidí a nádvoří připomínalo Václavské náměstí. Jsme rádi, když k nám lidé přicházejí za kulturou, historií a přírodou. Snažíme se ale spíše návštěvnost rozložit do více měsíců. Tento přístup sdílíme i s ostatními kastelány. Mimochodem, pandemie přinesla užší spolupráci mezi nestátními památkami. Máme asociaci nestátních památek, jejímiž členy jsou například hrady Kost, Loket, zámek Loučeň a mnoho dalších. Je to skvělá platforma pro sdílení zkušeností. Pořádáme setkání kastelánů, dokonce jsme začali mezi sebou vyměňovat průvodce a v rámci pilotního projektu jsme zkusili i výměnu kastelánů.

Takže jste zkoušel dělat kastelána i na jiném hradě?

Na zámku Loučeň, který možná znáte díky jeho labyrintům. Měl jsem možnost provázet a nahlédnout pod pokličku provozu. Byla to cenná zkušenost. Nakonec ale vždy zjistíme, že všich-

Inzerce

*Objeďte poklady
u srdci Kolína!*

kolín

HN064759

Víte, že...

**... v královském městě Kolíně
najdete řadu dosud málo
objevených památek?**

www.kolinzije.cz

#kolinzije

ni kasteláni řeší podobné výzvy. Když jsme loni pořádali anketu, co nás nejvíce trápí, vyhrály to stavební opravy a nedostatek financí na ně.

Překvapí vás na Kašperku ještě něco, nebo ho už znáte do posledního kamene?

Pořád vás tu něco může překvapovat při průzkumu hradu zblízka. Nebo zjistíte, že něco, kolem čeho denně chodíte, je v horším technickém stavu, než se zdálo. Nemůžu tvrdit, že za těch šest let znám každý kout dokonale, k tomu mám velkou pokoru, na to je tu mnoho kamenů a nespočet zákoutí.

Na jaké letošní akce byste nalákal návštěvníky?

Letos opět pořádáme pravidelné Dny šumavského trojhradí – oblíbený formát ve spolupráci s památkami Rabí a Velhartice. Každý rok se zaměřujeme na nevšední téma – a letos v červnu se budeme věnovat zániku a znovuzrození hradu. Na nádvoří budou probíhat také různé aktivity, například šermířské souboje. Na konci června proběhne třetí ročník hudební akce Hrad Kašperkám, Kašperky hradu. Hudební odpoledne pro místní z města, kdy se mohou na hrad vypravit kyvadlovou dopravou sousedi i se zdravotním postižením.

V červenci se mohou návštěvníci těšit na noční prohlídky s tajuplnou tematikou a také u nás vystoupí písničkář Xavier Baumaxa. Těšíme se také na srpnová divadelní představení spolku Kašpar: Král Lear a Mrzák inishmaanský. V září pořádáme den s dětským domovem v Kašperských Horách, kde bude i hudební program speciálně připravený pro tuto příležitost. Další zajímavostí, kterou návštěvníkům nabízíme, je prohlídka kostela svatého Mikuláše, který máme pronajatý od římskokatolické církve. Příležitostně se snažíme rozšířit pole působnosti i za hradby hradu. Loni jsme vytvořili naučnou stezku z Kašperských Hor na hrad, kde se návštěvníci mohou

“

V červenci se mohou návštěvníci těšit na noční prohlídky s tajuplnou tematikou

dozvědět více o místním hospodářství, lesnictví, statcích či něco z historie města.

Netajíte se tím, že jste neměl zkušenosti s kastelánstvím a ke Kašperku jste přišel tak trochu náhodou. Nyní jste na něm ale už šestým rokem. Jaké byly?

Nečekal jsem tehdy, že se stanu kastelánem. Samozřejmě je to pro mě neustále proces učení – od stavebních záležitostí přes dramaturgii až po sestavování rozpočtů. Člověk se s tím musí nějak poprat, osvojit si řadu věcí od píky. Důležitý je celý hradní kolektiv, jeho pestré specializace a nadšení zkoušet neustále nové věci. Podstatná je pro nás také podpora města. Kašperk je totiž s krátkou přestávkou ve 20. století vlastněn od roku 1617 městem Kašperské Hory.

Máte v hlavě nějakou vizi, co ještě byste chtěl zrealizovat?

Pro mě je nejdůležitější uchovat co nejvíce původních prvků, aby hrad přetrval v co nejcelistvější podobě pro další generace. To je také smyslem památkové péče. Hrad není jen důstojným místem kultury, ale zároveň poznání. Nejvíce si to uvědomuji při dětských prohlídkách, kdy je důležité vyprávět historii tak, aby byla srozumitelná a poutavá. Zároveň je nutné zajistit odborné stavební práce, aby hrad vydržel co nejdéle.

Kašperk je vysoko v horách, kde drsné podmínky působí na jeho konstrukce, a já vždy říkám s nadsázkou, že příroda se ho snaží vzít zpátky. Práce proto musí být kvalitní, aby ti, kteří přijdou po nás, nemuseli stále jen napravovat škody. Vůči Kašperku máme obrovský závazek, protože je to autentický gotický hrad, který nikdy nebyl přestavován. Samozřejmě je pro mě důležitá i jeho kulturní a společenská hodnota, abychom tu dělali akce, které budou pro lidi v dobrém nezapomenutelné.

Skočte si do Pardubic!

Pardubice. Pohodové město v srdci Česka je ideálním cílem pro víkendový výlet, rodinnou dovolenou i kratší zastávku na cestách. Město perníku, koní, ale i umění a spousty malých kaváren. Zdejší příjemná atmosféra vás možná překvapí víc, než čekáte. Ať už sem dorazíte vlakem či autobusem, autem nebo na kole – jste tu za chvíli.

Pardubice návštěvníkům i místním poskytují vše, co od města očekáváte. Historické centrum, kulturní vyžití, atraktivní sportovní události i spousta zeleně k dobítí energie. Dominantou města je Zámek Pardubice – významná národní kulturní památka spojující prvky gotického vodního hradu a renesanční rezidence rodu Pernštejnů. Obklopený zelení a klidným parkem zve k procházce i návštěvě expozic Východočeského muzea, pod které spadá.

Historické centrum města, jen pár kroků od zámku, vás okouzlí svou atmosférou – renesanční a barokní domy na Pernštýnském náměstí a malebné kavárny lákají k posezení a odpočinku.

Moderní zóna pro milovníky vědy a umění

Zcela odlišnou, ale přitom neméně zajímavou tvář Pardubic představuje revitalizovaný areál Automatických mlýnů – bývalý industriální komplex, který se mění v moderní kulturní čtvrť. Zde se pod jednou střechou setkávají architektura, věda, umění i gastronomie.

Výraznou novinkou je interaktivní vzdělávací centrum SFÉRA, které přináší fascinující zážitky z oblasti vědy a techniky nejen dětem, ale i dospělým. Kreativita, zábava i vzdělávání – to vše v inspirativním a relaxačním prostředí v blízkosti řeky.

Pokud vás zajímá moderní historie a silné příběhy 20. století, nenechte si ujít návštěvu Památníku Zámeček a nově otevřeného Institutu Paměti národa. Tyto instituce citlivě a zároveň poutavě připomínají události druhé světové války i období nesvobody – a to prostřednictvím audiovizuálních prvků, interaktivních expozic a autentických výpovědí pamětníků.

Hudba, sport i dobré jídlo

Pardubice nelákají ale jen na památky. Od jara do podzimu město ožívají hudební, divadelní a food festivaly, sportovní akce, trhy a vinařské slavnosti. Vrcholem sezony jsou dvě ikony pardubického sportu – legendární Zlatá přilba, nejstarší plochodrážní závod světa, a slavná Velká pardubická steplechase, nejtěžší dostih kontinentální

Evropy. Tyto akce mají jedinečnou atmosféru, kterou si nenechají ujít tisíce návštěvníků.

Relax na soutoku

Chcete-li si během pobytu trochu odpočinout, zamiřte do parku Na Špici, kde se setkávají řeky Labe a Chrudimka. Tato klidná zelená oáza nedaleko centra nabízí zároveň ideální podmínky pro sport i odpočinek – půjčovny loděk a paddleboardů, workoutová hřiště, cyklostezky, místa pro piknik nebo jen lenošení v trávě. Z parku se můžete napojit na stezku, která vás zavede k dalšímu zajímavostem – na Kunětickou horu s pohádkovým hradem a výhledem do okolí nebo k Perníkové chaloupce, kde se perníkářská tradice mění v pohádkový zážitek.

Pardubice mají kouzlo, které možná nečekáte – a právě to z nich dělá místo, kam se budete chtít vrátit. Jsou akorát tak velké, přitom příjemně klidné. Nabízí kombinaci historie, zábavy i moderního života. A navíc jsou skvěle dostupné. Tak co, zaskočte do Pardubic?

Dominantou východočeského města je pardubický zámek. Proslulý je tu také perník nebo třeba koňské dostihy.

www.pardubice.eu

Už jste si vybrali tvůrčí volno?

Sabatikl neboli tvůrčí volno je stále populárnější pojem. Tato delší pauza od práce představuje příležitost dočerpat síly pro osobní i profesní růst. Pomáhá předcházet vyhoření, nabízí prostor k cestování, vzdělávání nebo péči o sebe a své blízké.

Sabatikl se počítá spíše na měsíce, bývá delší než klasická dovolená, proto se vyplatí připravit se. Co od něj očekávat? Možná získáte dosud netušený pohled na svět, rozvinete svoji kariéru, dostanete se k aktivitám, na které vám při běžné rutině už nestačí kapacity. Nebo si zkrátka jen odpočnete – od práce, lidí, stresujících situací.

Dejte to vědět šéfovi

Čím dříve začnete se zaměstnavatelem o delším volnu jednat, tím lépe. Načasování žádosti úzce souvisí s tím, jak dlouhou pauzu plánujete. Významnou roli hraje i vaše zastupitelnost, celková firemní kultura a míra flexibility. Dobré vodítko pro vyjednávání může představovat zkušenost kolegy, který sabatikl čerpal před vámi – pokud taková situace nastala.

Ideální je začít o volno v délce šesti měsíců či více jednat alespoň rok předem. Zaměstnavatel tak získá dostatek času promyslet změny v týmu a vy si zvýšíte šanci, že vaši žádosti vyhoví – i když to možná nebude hned napoprvé.

Uklidněte klienty

Také podnikatelé by měli volno předem promyslet. I v jejich případě je dobré projednat svou absenci s klienty a včas zjistit, jaké potřeby nebo zakázky mohou v dané době být aktuální. Klienti díky tomu dostanou příležitost seznámit se se zastupující osobou, dohodnout se na plnění, případně mohou s předstihem vystavit objednávky. Anebo hledat (dočasně) jiného dodavatele. Každopádně včasná komunikace zvyšuje šance na uchování dobrých vztahů a spokojenost na obou stranách.

Pokud by hrozila ztráta klíčového klienta, včasné otevření diskuse dává prostor najít win-win řešení: posunout termín nebo upravit

délku sabatiklu, zajistit kvalifikovaný zástup, připravit podklady dopředu, nastavit náhradní komunikační kanály, poskytnout jednorázovou slevu a podobně.

Pusťte se do příprav

Jakmile je rozhodnuto o termínu a délce sabatiklu, je možné se pustit do konkrétních příprav. Obzvláště v případě kratšího volna je dobré mít dopředu plán, anebo aspoň hrubou představu o tom, co by mělo být náplní vašeho odpočinku. Ať už je cílem vzdělávání, cestování nebo rozvoj koníčků. Promyslete si, zda pro vás bude konejšivá samota, nebo chcete naopak strávit čas s vybranými lidmi. Při cestách do exotických vzdáleností zvažte roční období, a tedy i to, jaké aktivity tu budou ve zvoleném termínu dostupné. Čas plyne rychle a byla by škoda na poslední chvíli zjistit, že vysněný kurz je vyprodaný, dobrovolnická místa obsazená nebo ceny letenek vyšponované na maximum.

Myslete na zdraví

Při plánovaném delším pobytu mimo rodnou hroudu dává smysl projít kalendář a zjistit, jaké lékařské prohlídky spadají do období nepřítomnosti, a absolvovat je buď s předstihem, nebo se přeobjednat na pozdější termín. Například zubní prevence před cestou do méně vyspělých zemí může ušetřit řadu nepříjemností během pobytu.

Vyplatí se také zvážit, jaké léky člověk pravidelně bere a zda mu současná dávka vystačí na celou dobu, kdy to bude mít k svému lékaři a do dobře zásobené české lékárny hodně daleko.

Uvažujte prakticky

Pozornost si zaslouží také domácnost a finance. Nebude během pobytu mimo domov končit fi-

“

Při cestách do exotických vzdáleností zvažte roční období i to, jaké aktivity budou v destinaci právě dostupné.

xace hypotéky nebo smlouvy na odběr energií? Není v bytovém domě plánovaná větší rekonstrukce, která si vyžádá součinnost nájemníků? Také mohou končit termínované vklady či jiné finanční produkty, na kterých zůstanou ležet peníze bez zhodnocení.

Další otázkou jsou pojistné smlouvy a různá vyúčtování. I když je možné řešit většinu z nich na dálku, mohou během tvůrčího volna představovat nepříjemná vyrušení. Při delší nepřítomnosti se také vyplatí projít permanentky a různá předplatná a požádat o jejich přerušování tam, kde to poskytovatel umožňuje.

Připravte na sabatiki rodinu

Komunikace s širší rodinou je dalším důležitým bodem v přípravné fázi. Své blízké zná každý nejlépe sám, proto je způsob a načasování velmi individuální. Obzvláště u prarodičů a starší generace je potřeba komunikovat citlivě. Pokud svůj aktivní pracovní věk prožili za minulého režimu, budou pro ně pojem sabatiki a jeho myšlenka hodně novátorské.

Optimální je nastavit si komunikační kanály i frekvenci kontaktu dopředu a pak se pravidelně hlásit. Rodina bude v klidu a předejdete zbytečnému pnutí. Zároveň je podpora rodiny klíčová v případě krize, kdy je potřeba na dálku řešit

CO JE SABATIKI

■ **Sabatiki neboli tvůrčí volno je delší období pracovní pauzy. Má své kořeny ve starověké židovské tradici, kde každý sedmý rok měl být rokem odpočinku pro pole i rolníky. Původně měl i hlubší duchovní význam – lidé měli věřit, že i v době nečinnosti o ně bude postaráno. Dnes je sabatiki vnímán jako období odpočinku a obnovy sil, a to buď v osobním, nebo pracovním životě.**

■ **Sabatiki je obvykle neplacený, některá pracoviště však mohou souhlasit s poskytnutím náhrady mzdy. Například v německých firmách je tento koncept poměrně dobře zaběhnutý: zaměstnavatel v období přípravy na sabatiki sráží zaměstnanci část mzdy, kterou mu potom vyplácí v době volna.**

■ **Tento typ volna zaměstnancům umožňuje strávit čas libovolnou aktivitou, například vzděláváním, prací na vlastním projektu nebo cestováním. Po přestávce se pak odborník vrací na své předchozí místo.**

velmi nestandardní situace. Což pochopitelně platí v obou směrech.

Aklimatizujte se po návratu

Při návratu z tvůrčího volna se vyplatí rezervovat si několik dnů na adaptaci těla i mysli. Platí to hlavně při delších cestách do destinací v odlišném časovém pásmu.

Zároveň možná pocítíte potřebu začlenit nové zkušenosti a zážitky do svého života. Jejich dopad může být překvapivý. Získaný nadhled vás může přivést k větší vděčnosti za to, co máte doma – ať už jde o rodinné zázemí, pracovní vztahy nebo úroveň života v Česku, včetně zdravotnictví, bezpečnosti či funkční veřejné dopravy. S odstupem se také můžete rozhodnout pro změnu kariérního směru.

Začleňte se

Po dlouhé absenci si pozornost bude žádat také rodina. V této chvíli se opět otevírá velký prostor pro citlivou komunikaci, protože fungování rodiny se během sabatiku přenastavilo. Ti, kteří vás během nepřítomnosti zastupovali, se mohou cítit unavení a chtít se dočasně stáhnout. Anebo naopak budou žádat zvýšenou pozornost. Delší nepřítomnost jednoho z členů může ukázat, že je v rodině potřeba přenastavit role.

PYTLOUN
HOTELS

Dokonalá relaxace

a nové zážitky v PYTLOUN HOTELS

KRUŠNÉ HORY PRAHA LIBEREC KRKONOŠE

PYTLOUN WELLNESS HOTEL
HARRACHOV / KRKONOŠE

PYTLOUN GRAND HOTEL
IMPERIAL / LIBEREC

PYTLOUN WELLNESS HOTEL
HASIŠTEJN / KRUŠNÉ HORY

Antistresový pobyt (3 dny):

- ubytování s polopenzí,
- denně vstup do wellness centra Wellmount s bazénem
- 2 masáže a další.

od 4.840 Kč za osobu

Gourmet pobyt (3 dny):

- ubytování s polopenzí,
- 4-chodové zážitkové menu s neomezenou konzumací vína, piva na 2 hodiny a další.

od 3.560 Kč za osobu

Wellness & Relax pobyt (3 dny):

- ubytování s polopenzí,
- denně vstup do wellness centra, privátní pronájem wellness centra a další.

od 3.420 Kč za osobu

Rezervace:

+420 778 701 293

reservations@pytloun-hotels.cz

www.pytloun-hotels.cz

Apartmány jinak? Ustelte si v sudu nebo načerpejte síly v úlu či bublině

Existují místa, která si ve spojitosti se spánkem možná nevybavíte. Co třeba noc v sudu uprostřed vinice, na stromě, v železničním vagonu, bublině či včelíně? Chcete-li svůj spánkový rituál i zážitky s neobvyklým ubytováním vytáhnout o úroveň výš, nebojte se vyzkoušet něco skutečně netradičního. Kdo si přeje vybočit ze standardu, najde dostatek příležitostí i v české „kotlině“.

Spaní na medu s včelí televizí

Představte si rozkvetlou horskou louku, tisíce voňavých květin a bylin, nedaleký les, potok a ukrytou kapličku. Uprostřed této téměř nedotčené přírody je do svahu zasazen včelín. Právě v něm můžete sdílet prostor s desítkami tisíc včel.

Spaní na medu je umístěno na horské louce v nadmořské výšce 730 metrů v Chráněné krajinné oblasti Orlických hor. Místo s výhledem na vrch Zakletý je ideální nejen pro odpočinek, ale i nástupním místem pro průzkum okolí. Hřebcovka Orlických hor je od zdejšího včelína vzdálená jen tři a půl kilometru. „Cestou po ní si můžete prohlédnout vojenská opevnění z 30. let 20. století, užít si nekonečné výhledy z rozhledu, navštívit poutní místo Neratov s ikonickým kostelem s prosklenou střechou,“ říká Lenka Dočekalová, která spolu se svým manželem Tomášem stojí za luxusním medovým glampingem v Říčkách v Orlických horách.

Když vejdete do jejich včelína, okamžitě ucítíte vůni medu, vosku a propolisu a uslyšíte uklidňující bzukot. Budete vnímat energii včel přes vibrace, cítit jejich rytmus i teplo. Odpočívát bu-

dete jen pár centimetrů nad úly, napít se můžete ovčelené vody a zblízka pozorovat za prosklenou stěnou „včelí televizi“, jak se tu říká speciálnímu prosklenému úlu, který Tomáš Dočekal navrhnul a vlastnoručně vyrobil.

Díky ní zblízka, a přitom z bezpečí, uvidíte to, co leckterý včelař nevidí za celý život. „Například jak včelí královna klade vajíčka, jak se prokousávají na svět nové včely, jak mladušky krmí larvy, jak včely na svých nožkách přinášejí pyl do úlu nebo jak vyhánějí trubce z úlu ven. Zjistíte, co se děje uvnitř úlu těsně před tím, než se včely vyrojí nebo než včelí královna odletí na snubní let,“ říká Dočekalová.

Ve chvíli, kdy načerpáváte síly přímo nad včelími úly, se zároveň ocítáte v biorezonančním poli,

Spaní v těsné blízkosti včel má uzdravující účinek na psychiku. Dopřát si ho můžete v Chráněné krajinné oblasti Orlických hor.

což je elektromagnetická zóna, již včely svými vibracemi vytvářejí. „Toto biopole rezonuje s alfa vlnami v lidském mozku, které navozují uvolnění, relaxaci a startují ozdravné procesy v lidském těle. Současně dýcháte úlový vzduch, jenž je směsicí medu, vosku a propolisu a obsahuje i další léčivé látky. Včelí bzukot má terapeutický účinek, stejně jako bílý šum,“ říká Dočekalová, podle které šest hodin spánku ve včelíně vydá za deset hodin v normální posteli. „Je to jako rychlonábiječka pro lidské tělo,“ je přesvědčená.

Největší výzvou a oříškem bylo přizpůsobení jednoho prostoru tak, aby vyhovoval jak lidem, tak včelám zároveň. „Bylo třeba zvážit tisíce technických detailů vyplývajících z orientace ke světovým stranám, svažitosti terénu, vlastních potřeb včel a nároků lidí. Stavba splňuje nejvyšší požadavky, které plně reflektují potřeby včel i vysoký komfort pětihvězdičkového hotelu,“ vysvětluje provozovatelka.

Neobvyklé ubytování vnímají pozitivně i hosté. „Hned po vstupu do včelína se přirozeně posadí na lavici se včelími úly a zadívají se do útrob včelí televize. Automaticky zpomalí a desítky minut poslouchají s neskutečným zájmem zajímavosti o životě včel. Velmi častou reakcí na konci pobytu při loučení bývá: Zůstávám tady, zrušte všechny následující rezervace,“ říká s úsměvem Dočekalová.

Spaní na medu

Web: www.spaninamedu.cz

Cena za noc: od 5634 Kč za dvě osoby

Ubytování ve vagonu ve stanici Kovářská

Další netradiční ubytování nestojí na zahradě, louce nebo v hotelovém areálu. Nachází se na funkční železniční koleji, uprostřed hustých lesů na hřebeni Krušných hor, ve výšce 850 metrů nad mořem.

Barbora a Štěpán Macháčkovi se už přes deset let věnují obnově železniční stanice v krušnohorské obci Kovářská. Historickou budovu z 19. století zachránili před zbouráním, když ji odkoupili od Správy železnic ve velmi zchátralém stavu. Na rekonstrukci získávají prostředky mimo jiné i nabídkou neobvyklého ubytování ve vlakových vagoncích. „Kdyby je zapřáhla lokomotiva, mohly by dojet kamkoli po světě,“ říká Barbora Macháčková.

Vagony jsou celkem čtyři – Alois, Fanyňka, Lesní hytlák a Přednostův hytlák. Všechny mají krbovou kamna na dřevo, vybavenou kuchyň, velkou postel a koupelnu s horkou vodou. Osobní vlaky kolem nich jezdí jen o víkendech od jara do podzimu. „Když odjede v podvečer poslední turistický víkendový motorák, zahálí naše horské nádraží ticho a divočina. Pak už jen vyhlížíme jeleny, lišky nebo možná i vlky jako jediné další návštěvníky naší stanice,“ vypráví Macháčková.

Podzimní melancholické počasí je pro pozorování krajiny z vyhrátého vagonu podle majitelky nej působivější. Netradiční ubytování se nachází v krušnohorské obci Kovářská.

Největším oříškem podle ní byla samotná přestavba starého vagonu v dezolátním stavu, který kdysi vozil nanejvyšší balíky. „My jsme z něj ale chtěli udělat plně komfortní a zateplené studio, ve kterém bychom mohli bydlet po celý rok. Technickou výzvou byla posuvná panoramatická okna. Líbila se nám totiž původní posuvná vrata, chtěli jsme zachovat jejich funkci, a tak jsme dospěli k obrovským skleněným oknům, která izolují, dají se otevřít a zároveň poskytují nádherný výhled,“ říká.

Spát ve vagoncích můžete celoročně, ale podle Barbory Macháčkové mají největší kouzlo během pošmurných podzimních dnů, kdy se okolní příroda překonává v barvitých scénériích, koleje pokrývají ranní mlhy a z vagonu se stává příjemné teplé útočiště a místo pro lenošení.

Vagony se nacházejí v oblasti, která je ideální pro pěší turistiku i cyklistiku a v zimě pro běžecké lyžování a skialpy. Kousek od nádraží se nachází lyžařský areál Klínovec. „Ty, kdo nevyhledávají bufet na každém kopci, čeká odměna v podobě nádherných výhledů z méně známých krušnohorských vrcholů, jako je Jelení hora, Velký Špičák nebo třeba Mědník. Výlety se dají podniknout i vlakem, který o víkendech zastaví přímo vedle ubytovacích vagonů na Kovářské. Vlaky jezdí z Kovářské až do saského Cranzhlu, kde se dá přestoupit na tamní parní úzkokolejku Fichtelbergbahn,“ říká Macháčková. V bližším okolí nádraží se v lesích ukrývá například historická vápenka nebo opuštěná obec Königsmühle, dnes dějiště občasných kulturních akcí a uměleckých setkání.

Zájem o ubytování na koleji je velký, termín je potřeba si rezervovat zhruba půl roku dopředu. Peníze, které hosté za ubytování utratí, jdou na rekonstrukci historických budov samotného nádraží. „Ani přes obrovský zájem ale neuvažujeme o přidávání dalších vagonů, protože jejich větší koncentrace by celému místu vzala jedi-

“

Všechny vagony mají krbovou kamna na dřevo, vybavenou kuchyň, velkou postel a koupelnu s horkou vodou.

nečnou atmosféru,“ zdůrazňuje Macháčková. Nově ale bude hostům k dispozici strážní domek neboli vechtrovna.

Vagony ve stanici Kovářská

Web: www.vagonynahorach.cz

**Cena za noc: od 2500 Kč pro 3 dospělé
nebo 2 dospělé a 2 děti**

Tree house v Resortu Green Valley

Sníte o tom, jaké je to nocovat v korunách stromů? V Česku si tento zážitek můžete vychutnat hned na několika místech. Stromový glamping nabízí Resort Green Valley v obci Chotýšany na Benešovsku. Jedním z jejich stromů je tree house Na třech dubech, který byl jedním z prvních v Česku a dodnes zůstává se svými devíti metry nad zemí nejvyšším stromovým domem u nás.

„Když večer zavřete dveře malého domečku ukrytého v korunách stromů, ocitnete se v úplně jiném světě. Vše se zpomalí. Vnímáte šumění listů, tiché praskání větví, občasné houkání sovy, přeběhnutí veverka po střeše. Usínáte s vůní lesa, v peřinách je příjemné teplo a za oknem probleskují hvězdy mezi korunami,“ popisuje stavitelka Eva Maděryčová-Kotulánová z Resortu Green Valley, jaké to je, usínat ve větvích. „Za deště je zážitek ještě silnější – kapky bubnují na střechu, celé místo se stane útulným útočištěm. Je v tom zvláštní směs bezpečí a divokosti,“ dodává.

Zároveň přiznává, že stavba stromového domu byla velkým technickým oříškem. „Strom není pevný základ jako beton nebo země – žije, roste, hýbe se s větrem. To jsme museli od začátku respektovat. Jednou z největších výzev bylo najít správnou rovnováhu mezi stabilitou domu a ochranou stromů. Použity byly speciální techniky kotvení, kdy se do stromu nevrátá a které jim umožňují dál růst a zároveň bezpečně unést váhu stavby,“ vysvětluje Maděryčová-Kotulánová.

Areál v současné době nabízí sedm glampinových ubytování a letošní novinkou je hobití dům, který návštěvníky přenesne do světa fantazie. „Půlkruhová konstrukce částečně zapuštěná v zemi, s velkorysými kruhovými dveřmi a okénky, je vtáhne do atmosféry světa půlčiků a jejich kouzelných obydlí,“ láká k návštěvě Maděryčová-Kotulánová

Tree house v Resortu Green Valley

Web: www.green-valley.cz

Cena za noc: 4500 Kč pro 3 osoby

Bubble Hotel Skyhome

Milovníci netradičních zážitků mají možnost vychutnat si nerušený spánek pod hvězdnou

oblohou v průhledném bublinovém hotelu. Tohle netradiční ubytování se nachází ve vesničce Přední Kopanina, kousek od pražského letiště.

Na myšlenku pořídit si velkou bublinu umístěnou někde mimo velkoměsto přišli Vít Musí-

lek a David Lín během covidu. Před ním chodili pracovat do sdílených kanceláří, jenže ty byly v pandemii zavřeny. Potřebovali proto nějaké místo v přírodě, kde se budou cítit dobře.

Stavba prvního bublinového hotelu v Česku se ale neobešla bez komplikací. Na začátku se jim nafukovací konstrukce hroutila na hlavy, při velké bouřce zase vypadly pojistky a přestala se nafukovat. „Jednou nám začala zespoda téct trubkou na klimatizaci voda a hodinu před příchodem hostů jsme řešili, jakým způsobem bublinu vevnitř bez oken vyvětrat,“ vzpomíná na začátky Musílek.

Aktuálně oba majitelé připravili bublinu zcela novou s pevnou konstrukcí, na novém místě u pražského Letiště Václava Havla. „Má dvě místnosti, hlavní má pět metrů a menší dva a půl metru v průměru. Je celá průhledná jako ta minulá, ale nově jsou v ní i chytré technologie jako smart osvětlení, chytrý zámek na kód a otisk prstu a automatické záclony okolo bubliny, které se samy otevírají podle východu a západu slunce,“ popisuje Musílek, který inspiraci pro svůj bublinový hotel čerpal na svých cestách od Dubaje po Šanghaj.

O tom, jaká bude v bublině atmosféra, ale podle něj rozhoduje počasí. „Pro milovníky bouřky a deště je to nevšední zážitek – být pocitově venku v teple, obklopený padajícími kapkami, a přesto je necítit. Skvělý čas na přemýšlení, i když s trochu strašidelným pocitem. Západ nebo východ slunce jsou zase ideální na pohodovou snídani nebo večeři s partnerem. Stejně jako na pozorování mračen nebo prolétajících letadel z postele,“ líčí rozmanitou atmosféru Musílek.

„Očekávali jsme, že k nám bude jezdit specifická skupina lidí, ale máme hosty od mladých teenagerů přes podnikatele až po důchodce. Občas přijíždí tramvají, jindy novými mercedesy. Měli jsme také návrhy od filmařů k natáčení záběrů do českých filmů,“ dodává.

Bubble Hotel Skyhome

Web: skyhomes.cz

Cena za noc: 3990 Kč pro 2 osoby

Ubytování v dřevěných sudech ve Vinařství pod Hradem

Strávit pobyt na místě, jaké by vás nejspíš ani nenapadlo, lze také přímo uprostřed vinic pálavských vrchů, v nejvýše položené vinařské obci na Pálavě – Klentnici. A to rovnou v sudu. V rodinném Vinařství pod Hradem mají pro hosty zařízení hned dva a k dispozici je pro ně také kuchyňka, toaleta, terasa a venkovní gril.

Ubytování v sudu je možné od března do poloviny listopadu. „Každé období má něco do sebe. Na jaře vše kvete a všude to bzučí. Přes léto je krásně zelený celý vinohrad a všude je cítit levandule. Na přelomu léta a podzimu tu návštěvníci mohou zolat hrozny našeho sauvignonu nebo si dát ve vinařství burčák,“ říká Libor Málek z Vinařství pod Hradem.

Ubytování ve vinařském sudu

Web: www.vinarstvipodhradem.cz

Cena za noc: od 1900 Kč pro 2 osoby

Naložit se do sudu? Ve Vinařství pod Hradem to můžete udělat doslova. Pobyt v zakulaceném přístřešku si užijete přímo uprostřed pálavských vinic. Možností, jak nocoovat netradičně, je ale více. Ubytovat se máte možnost i v domku na stromě či průhledné bublině (vlevo).

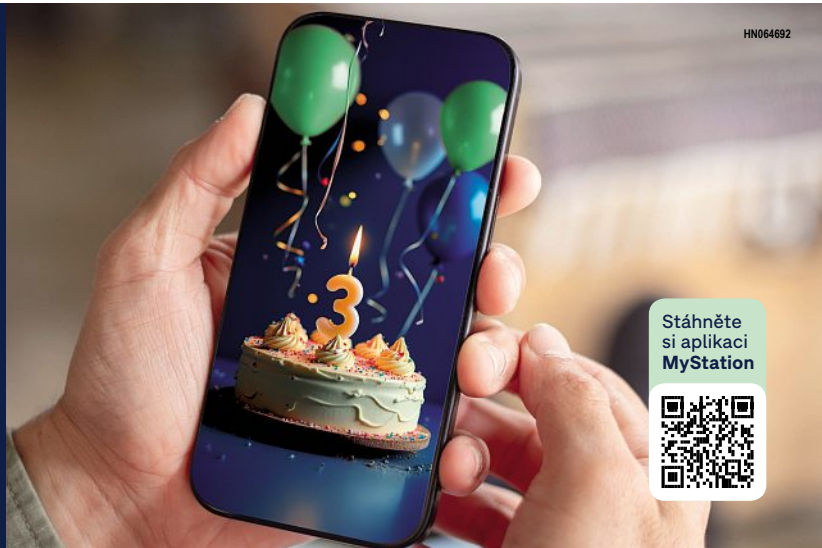
OMV

Každou 333. účtenku platíme my!

Oslavujeme 3. výročí aplikace.

Soutěž platí v termínu 1.6. – 31.7.2025.

Stáhněte si aplikaci MyStation

HN064692

DO POLSKA

Na kole podél Baltu

Zlatavé pláže, borové lesy, historická města a skvělé ryby. Polské pobřeží Baltského moře je ideální letní destinací, kterou si můžete vychutnat třeba ze sedla kola. Trasa EuroVelo 10 vás provede krajinou Kašubů i památkami kdysi mocných Pomořanů.

Pobřeží Baltského moře má specifický charakter – chladnější vítr z něj nedělá ideální místo na koupání. Přesto i tady můžete relaxovat na plážích a objevovat krásy přírody.

Polské Pomořansko táhnoucí se podél Baltského moře je krajem s bohatou historií a silnou tradicí rybářství a obchodu. Místní po staletí využívali jak slané vody Baltu, tak sladkovodní jezera a řeky ve vnitrozemí. Zároveň je zemí válečníků, neboť ho na úsvitu dějin obsadili západní Slované, ve středověku je vytlačili Němci, po nich ho na čas vybojovali Poláci, drželi ho Švédové i Litevci. V současné době připadá východní část (Pomorze) Polsku a západní část (Pommern) Německu.

Polské Pomořansko se rozkládá zhruba mezi Odrou, tedy Štětínem, a Vislou, tedy Gdaňskem, a zahrnuje široké a ploché pobřeží Baltského moře. Na jihu k němu přiléhá rozsáhlá Pomořanská jezerní oblast. Potomky původních Pomořanů je dnes malý národ Kašubů, kteří žijí na poloostrově Hel a na přilehlé pevnině.

Dnes se oblast řadí mezi populární turistické destinace, do které stále častěji míří i Češi. Nenabízí přitom jen pasivní dovolenou na plážích podél moře. Je zároveň ideálním místem pro milovníky cyklistiky.

Téměř nekonečná cyklostezka

Okolo celého Baltského moře vede cyklotrasa Eurovelo 10. Patří do systému nejvýznamnějších dálkových tras na evropském kontinentu. Měří celkem 9000 kilometrů, z čehož pět set kilometrů patří Polsku.

Vzhledem k ruské válce vůči Ukrajině nelze cykloturistům doporučit průjezd ruskou enklávou Kaliningrad, a proto je vhodné protáhnout trasu z polského Braniewa okolo Královce do litevské Neringy.

Pobřeží Baltského moře se pyšní plážemi, útesy, lesy, přístavy a marinami a také tisíci velkými i malými ostrovy. EuroVelo 10 poskytuje ideální příležitost k seznámení se s tímto koutem Evropy, zajímavou krajinou na východě kontinentu a mnoha národy, které ji obývaly.

EuroVelo 10 vede souběžně s atraktivním polským pobřežím. Nemá velká převýšení, a proto lze jet ze západu na východ i opačně. Dálkové cyklisty lákají písčné pláže, přírodní rezervace, bohatá turistická a kulturní nabídka a města se staletou tradicí. Cyklisté těží z osvědčené turistické infrastruktury, jako jsou solidně značené cyklostezky, odpočívadla a informační tabule, a ovšem také ze sítě kempů, hotelů a dalších forem ubytování, a proslulých přímořských restaurací i obyčejných jídelen. Tak dobré pečené a vařené ryby jako v Polsku můžete ochutnat málokde na světě.

„V posledních letech nabyla cyklistika v Polsku rychlý progres,“ říká Pavel Trojan z českého zastoupení polské turistické centrály. „Obrovskou rychlostí se po celé zemi staví cyklostezky.“ Týká se to také Baltského pobřeží, kde do nich investuje Evropská unie a také skandinávské státy.

Trasa protíná Pomořské a Varimsko-mazurské vojvodství. Nejprve se jede hlavně po asfaltových

“

Cyklotrasa Eurovelo 10 se řadí mezi nejvýznamnější dálkové trasy kontinentu.

a šterkových cyklostezkách a také po místních silničkách s malým provozem, později přibývají lesní úseky po nepevněných cestách, které se vinou mezi jezery.

Dominantní majáky hlídají nekonečné pláže bílého písku. Stín poskytují hluboké borové lesy.

Čeští cykloturisté obvykle přijíždějí vlakem do Štětína, odkud to mají k moři 100 kilometrů. Mohou využít i osobní lodě plující po Odře a zkrátit si cestu do Svinoústi. Nazpátek jezdí vlakem z Gdaňska nebo Elblagu.

Města a přírodní scenérie

Ať už pojedete na kole, nebo autem, nevynechejte návštěvu měst, v nichž můžete nasát přímořský život, kochat se historií, užít si polskou gastronomii. Poláci milují vafle – takzvané gofry – a umějí je upéci, ozdobit a vychutnat. Prodávají se v pouličních stáncích, cukrárnách i pekárnách.

Nejobvyklejší jsou gofry se šlehačkou, s čerstvými jahodami a borůvkami. Variací je ale nespočet. Na vafle se vrství čerstvé i kompotované ovoce, marmeláda, nutella, oříšky, dokonce lentilky nebo gumové medvídci či zmrzlina. Nechat se zlákat touto laskominou se v Polsku vyplácí.

Nejsou to jen města, kde můžete vnímat rytmus života v blízkosti moře. Za návštěvu stojí i některé přírodní scenérie. Kam se vydat?

Svinoústi

Jediné město v Polsku ležící na ostrovech je propojené mosty, přívozy a trajekty. V tomto významném letovisku se nachází jedna z nej-

širších pláží polského pobřeží. Nezapomeňte navštívit komplex pevností a s ním související vojenská muzea.

Miedzyzdroje

Rekreační a turistické centrum se nachází na ostrově Wolin. Žádný návštěvník neopomene zajít na Promenádu hvězd s otisky rukou nejvýznamnějších polských herců a filmařů. Díky Festivalu hvězd si Miedzyzdroje zaslouží přezdívku „polské Cannes“.

Darlowo

Hrad pomořských vévodů v Darlowě nechal postavit Bogusław V. Jeho vnuk, vévoda Erik Pomořanský (1382–1459), byl nazýván „císař Se-

Helská kosa (vlevo nahoře) patří mezi nejoblíbenější místa na koupání. Místem, které stojí za návštěvu v blízkosti Baltu, je i Gdaňsk (dole).

veru a poslední Viking Pobaltí“. Ve věku sedmi let se stal švédským a norským králem neboli monarchou celé Kalmarské unie. Jeho sarkofág se nachází v předšíně kostela svaté Marie v Darlowě.

Slowinský národní park

Rozlehlý přímořský les pokrývá břehy pobřežních jezer, bažiny a rašeliniště, svatou horu, maják, historickou vesnici, nacistický raketový testovací polygon a především „Pomořanskou poušť“ neboli pohyblivé písečné duny.

Pucký záliv

Rybářský a obchodní přístav Puck byl důležitým námořním centrem už od starověku. Dnes je toto městečko turistickou atrakcí a zároveň symbolem Kašubského folkloru. Sportovci ho znají jako prvotřídní jachetní, windsurfový a kitesurfový spot.

Trojměstí

Trojměstí je zvláštní komplex tří rozdílných městských celků v Gdaňském zálivu. Cyklisté nejprve projíždějí moderní průmyslové město Gdyně, poté lázeňské Sopoty a nakonec historický přístav Gdaňsk.

Orlovský útes

Turistické průvodce přirovnávají krásu mořského útesu ke slavným křídovým útesům Jasmund na nedaleké Rujáně, nebo dokonce k Bílým útesům doverským.

Gdaňsk

Vzácný architektonický komplex byl za druhé světové války zničen, následně jej ale zrekonstruovali do podoby ve zlaté éře, kdy Gdaňsk v 16. a 17. století patřil mezi nejbohatší města Polska. Bohatství starého Gdaňska dokazuje radnice, kostel svaté Marie, Artušův dvůr a Zlatá brána.

Elbląg

Elbląg je město s nejnižší nadmořskou výškou v Polsku. Češi ho nejspíš znají jako sídlo stejnojmenného pivovaru, pro Poláky je především sídlem výroby lodních šroubů, milovníci historie vědí, že to bylo hlavní město křižáckého státu, a turisté celého světa znají plavební kanál se stovky let starými lodními výtahy.

Helská kosa – duny i nejkrásnější pláže

Když svatý Vojtěch vyplul roku 997 z Gdaňska na misi k Prusům, viděl přes záliv řadu malých ostrůvků. Jan Žižka při boji s Řádem německých rytířů v bitvě u Grunwaldu roku 1410 nejspíš také ještě spatřil ostrovy. Valdštejn zase při neúspěšném obléhání nedalekého Stralsundu roku 1628 mohl zahlédnout, jak se některé ostrovy před přístavem Danzig spojují písčnými dunami. A když němečtí nacisté zaútočili na Westerplatte roku 1939, čímž začali druhou světovou válku, byly už ostrovy spojené do jednoho dlouhého poloostrova.

Přitom jde o stále stejné místo. Dnes se dlouhý poloostrov nazývá Helská kosa. Vybíhá daleko do Gdaňského zálivu a chrání město Graňsk před špatným počasím. Dříve to bývala přirozená ochrana před cizími válečnými flotilami.

Ostrovy zmizely před dvěma staletími

Helskou kosu tak, jak ji známe dnes, vytvořila příroda před dvěma sty lety. Do pásu malých i miniaturních ostrůvků nanoslo Baltské moře tolik písku, že se propojily do jednoho celku. Helská kosa měří 35 kilometrů a v nejužším místě je široká pouhých 150 metrů. Nejvyšší místo je vrcholek duny jen 23 metrů nad mořem.

Na konci štíhlého poloostrova se rozkládá přístavní městečko Hel. Až do 15. století bylo stejně významné jako dnešní velkoměsto Gdaňsk. Poté obchod upadl, neboť soupeř měl výhodnou polohu nejen na břehu moře, ale zároveň v vletu Visla, a bylo tedy možné spojit zámořskou dopravu s vnitrozemskou.

Obrana před nepřátelskými flotilami

Hel za to ovšem získal vojenský význam, zvláště poté, co se Helská kosa propojila do jednoho geografického celku a umožnila tím obranu ze souše velké části Kašubska neboli německy mluvící enklávy u Gdaňského zálivu. Nejméně půl tisíciletí zde sídlily pevnostní osádky různých armád podle toho, komu zrovna tato část Polska patřila. Vystřídali se zde Němci, Poláci a Dánové. Právě kvůli vojenským účelům byla vybudována po celé délce Helské kosa železnice a vedle ní silnice, které dnes slouží pro civilní dopravu. V provozu je také lodní linka z města Gdyně na pobřeží.

Od druhé světové války bojový význam Helské kosa stále upadal, až zbylo jen pár vojenských zařízení s minimem vojenské obsluhy. Dnes je

KOMENTÁŘ

Přežijí cestovky nástup AI? Jen ty, které se přizpůsobí

Většina dnešních cestovních kanceláří mi připomíná muzikanty na Titanicu. Hudba zní, klienti stále ještě tleskají, ale náraz do ledovce v podobě raketového nástupu umělé inteligence už přišel – kdo se rychle nepřesune na záchranný člun jménem inovace, půjde ke dnu.

ChatGPT, Grok a další umí dnes velmi dobře vygenerovat základní itinerář dovolené, doporučit destinace na základě preferencí či vybrat zajímavé restaurace. Během pár okamžiků vyřešíte to, co běžným cestovkám trvá hodiny či dny.

Dokáže ale umělá inteligence nahradit úplně vše? I když se AI snaží chovat a rozhodovat stále více jako člověk, pořád jí chybí empatie, intuice, kontext a zejména lidskost. Ve chvíli, kdy chcete cestu naplánovat do detailu a podle svých preferencí, potřebujete někoho, kdo vás zná. Kdo dokáže cestu zasadit do kontextu. Kdo kurátoruje. ChatGPT zvládne udělat seznam luxusních hotelů v Toskánsku. Ale už vám neřekne, z jakého pokoje je nejlepší výhled na západ slunce nad vinicemi, že vedlejší vila je moc blízko bazénu a budete tam slyšet dětský křik. Nezařídí vám, že na hotelovém pokoji najdete výjimečnou láhev Chianti, protože generální manažer ví, že pro něj máte slabost. Od AI nepocítíte opravdovou starost o to, aby vše proběhlo k vaší plné spokojenosti.

Největší přidaná hodnota skutečně dobrých travel designerů je znalost produktu a klienta do posledního detailu. Teprve poté lze udělat tu magii, zafunguje onen lidský faktor, který z žádného AI modelu nevytlučete. Empatie. Instinkt. Vztah.

To neznamená jen „být milí“. Znamená to rozpoznat mezi řádky, co klient opravdu potřebuje. Kdy říct „ne“. Kdy poradit jinou variantu. Kdy upozornit na drobnost, která udělá celou dovolenou lepší. A samozřejmě: dobrý travel designer má přístup k exkluzivním produktům a zážitkům, které nejsou veřejně k mání. K AI se dnes dostanou prakticky všichni. K osobním vztahům a exkluzivitě jen hrstka.

AI není hrozba, ale nevyhnutelný nástroj, který nelze ignorovat. Většina lidí ji dnes používá jen velmi povrchem, mimo jiné na chytré vyhledávání a jednoduché úkoly. Ale nepřemýšlejme o AI jako o hračce na editaci marketingových textů nebo generování generické grafiky. Její skutečná síla je v transformování a zefektivňování interních procesů. Od automatizace rutinních činností po využití agentních systémů, které převezmou část back office agendy a uvolní lidské kapacity a jejich kreativitu pro jiné, důležitější činnosti. Kdo tento potenciál správně pochopí a využije, získá náskok. Opravdu velký náskok.

AI nebude znamenat konec cestovních kanceláří. Způsobí jen přeorání trhu, při kterém zmizí střed. Masovka. Papírové brožury. Generická nabídka. Přežijí a posílí pouze ti, kteří si svou práci dokážou obhájit a klientům přinést skutečnou přidanou hodnotu. Když správně propojíme to nejlepší z AI s tím nejcenějším z naší krásné profese – znalostí, empatií, kurátorstvím – nečeká nás konec, ale vzrušující začátek. Je čas vyskočit z Titanicu a začít stavět novou superjachtu.

Štěpán Borovec,
operations director
cestovní kanceláře
EliteVoyage

městečko Hel a celá Helská kosa nejkrásnějším přímořským letoviskem široko daleko. Některé turistické průvodce dokonce píší, že se jedná o nejhezčí pláže polského pobřeží Baltského moře.

Koupání, jachty a vítr

Poláci se sem jezdí především koupat. Voda je tu totiž na poměry panující v Baltu poměrně teplá. Průměrná denní teplota vzduchu o letních prázdninách je tu sice jen 21 stupňů a navíc často fouká nepříjemný vítr, ale voda v Puckém zálivu, který se rozlévá mezi kosou a pevninou, dosahuje 20 stupňů. Na promenádách lze vypůjčit lehátka s charakteristickou ochranou proti větru stejně jako kdekoli jinde u Severního a Baltského moře. Na plážích jsou často k vidění polostany anebo textilní ohrádky proti větru ukotvené do písku, které budují sami návštěvníci.

„Aktivní turistika v Pomořansku včetně jezer-ních oblastí je jedním z hlavních důvodů, proč tam Češi jezdí,“ říká Pavel Trojan z Polské turistické organizace. „Vládne tu příjemné počasí. V létě tu není takové horko jako třeba na Balkáně nebo ve Středomoří.“

Všechny pláže Helské kose jsou z bílého písku a voda je výjimečně čistá. Od roku 2004 je malá

Co zde nemínout?

■ **Prvotřídní atrakcí je Fokárium neboli akvárium pro tuleně.**

■ **V německé dělostřelecké baterii z druhé světové války je zřízeno Muzeum obrany pobřeží.**

■ **V odsvěceném kostele u přístavu stojí za návštěvu Muzeum mořského rybolovu.**

■ **Na Švédské hoře a ve vsi Jurata stojí majáky přebudované na rozhledny.**

■ **Po celé Helské kose jsou pečlivě udržované vojenské památky opatřené vysvětlujícími tabulemi.**

část zvaná Helské duny zařazena do chráněných území a koupání je zde zakázané.

Kromě plavců je Helská kosa známá také jachtařům, neboť zdejší přístav je vhodný především pro sportovní jachty. Stále větry svědčí méně zkušeným kapitánům a jejich posádkám. Jachtu si můžete najmout rovnou v přístavech v Gdaňsku nebo Gdyni, ale jednodušší je to od jedné z mnoha charterových společností, které operují na internetu. Lodní předpisy a papírování jsou na Baltu podstatně jednodušší než na oblíbeném Jadranu či ve Středomoří.

V posledních letech se Helská kosa stala mekkou polského kitesurfingu, který v popularitě předběhl dříve oblíbený windsurfing. Místo plováku s velkou plachtou se dnes jezdí na malém plováku s velkým řiditelným padákem, který pohání vítr. Na straně kose obrácené k volnému moři se ve velkých vlnách a silném větru prohánějí kitesurfingoví experti, kdežto na druhé straně v Puckém zálivu se surfuje na mělké, klidné vodě a v závětví.

Pěšky, nebo na kole?

Pěší turisté a cykloturisté přijíždějí na Helskou kosu na jaře a na podzim, kdy je tu jednak příjemně chladno a jednak si užijí přírodu, moře i historické památky bez návalu letních návštěvníků.

České Budějovice – Léto ve městě

Pokud plánujete letní dovolenou nebo víkendový výlet, České Budějovice jsou vynikající volbou. Letní sezóna je zde synonymem pro bohatý kulturní program. Město hostí řadu festivalů, koncertů a kulturních akcí, které osloví každého návštěvníka.

Srdcem města je jeho historické jádro, které skrývá mnoho tajemství. Pro ty, kteří chtějí proniknout hlouběji, jsou k dispozici komentované prohlídky, které si domluvíte v turistickém informačním centru.

Po dni stráveném objevováním památek a kultury můžete ochutnat místní speciality v jedné z mnoha restaurací. Gastronomická scéna je stejně rozmanitá jako kulturní nabídka – od tradičních českých restaurací až po moderní bary a kavárny s inovativní kuchyní. A samozřejmě, žádné povídání o tomto městě by nebylo úplné bez zmínky o pivu. Světově známý pivovar Budvar je nedílnou součástí města a nabízí prohlídky s degustací, kde se můžete dozvědět vše o procesu vaření piva a vychutnat si ty nejlepší chutě.

Malebnou scenérii města dotvářejí dvě řeky, Vltava a Malše, které nabízejí nejen krásné výhledy, ale také možnosti pro odpočinkové i sportovní aktivity. Můžete si užít klidnou procházku podél řeky, půjčit si paddleboard nebo kolo a vydat se na dobrodružství po vodě nebo po cyklostezkách.

Více na www.budejce.cz

Program:

Prohlídky radnice

**od července pondělí a středy
v 10 hodin**
Komentovaná prohlídka s průvodcem

Umění ve městě

5. 6.-30. 9.
18. ročník venkovní výstavy
uměleckých děl profesionálních
sochařů

Festival Bonjour Budějovice

11.-27. 6.
Oslava francouzské kultury

Buskers Fest

16.-20. 6.
Festival pouličního umění

Plachanda open

19. 6.
Pouliční slavnost v samém srdci
Českých Budějovic

Montmartre pod Černou věží

20.-21. 6.
Výtvarný, hudební a divadelní
festivalový víkend

Múzy na vodě

1.- 6. 7.
Vícežánrový tradiční
hudební festival

Hudební večery na náměstí

15. 7.- 21. 8.
Koncerty známých lokálních kapel

Země Živitelka

21.-26. 8.
51. ročník mezinárodního
agrosalonu

Město lidem/lidé městu

29.-30. 8.
Multižánrový festival
v ulicích města

TURISTICKÉ INFORMAČNÍ CENTRUM

náměstí Přemysla Otakara II. 1/1
370 01 České Budějovice
Tel.: 386 801 413
Email: infocb@c-budejovice.cz
www.budejce.cz

Zřícenina Štarkov: autor – Martin Dolinský

Vysočina offline: Kam zmizet, když potřebujete vypnout

Také většinu dní prosedíte u obrazovek? Zkroucení u stole, s hlavou v e-mailech a očima na deadlinech, přeskakujete mezi úkoly jako v Tetrisu a mezitím zapomínáte dýchat. Není divu, že se občas dostaví moment, kdy je toho prostě moc. A právě v takovou chvíli je nejlepší sbalit batoh, přihodit do něj láhev s vodou, svačinu a vyrazit do přírody. Vysočina má spoustu míst, kde se dá jednoduše vypnout. Není potřeba speciální vybavení ani příprava – stačí chuť vypadnout ven. Ať už hledáte víkendový únik nebo delší pobyt v režimu offline, tady je pár míst, která umí léčit bez nutnosti receptu.

Klid, mezi zdmí, které přežily staletí

Tichá místa skrývají ty nejlepší příběhy. A u zřícenin na Vysočině jich najdete hned několik. Zřícenina hradu Chřenovice stojí na skalnatém ostrohu nad soutokem řek Sázavy a Jestřebnice. Z původního hradu se dochovala hlavně 19 metrů vysoká válcová věž se silnými zdmí z lomového kamene. Kromě výhledu do okolí vás čeká i příjemná trasa lesem – z Ledče nad Sázavou sem dojdete pohodlnou pětiloketovou procházkou. Pokud ale dáváte přednost výhledu z okénka vlaku, můžete vystoupit na zastávce přímo pod zříceninou a ušetřený čas strávit v trávě pod věží.

Úplně jiný charakter má zřícenina hradu Skály u Jimramova, známá také jako Štarkov. Leží na strmých skalách v chráněné přírodní

parku mezi rulovými útvary a balvanovými sutinami. Hrad tu vybudoval potomek rodu pánů z Kunštátu, později byl pobořen kvůli loupeživým výpravám nového majitele. Cesta sem je zážitkem sama o sobě. Vede lesem, je nenáročná a má nádech dobrodružství.

A pokud toužíte po místě spojeném s pověstmi a tajemnem, vydejte se ke zřícenině Štamberk u Lhotky u Telče. Torzo hradní zdi, zbytky věže a přírodní rezervace kolem vytvářejí atmosféru, kde se dá bez problémů ztratit na celé odpoledne. Okolí tvoří původní bukové porosty, balvanitý svah a místo, kterému se přezdívá kamenné moře. Pokud vás baví příběhy o pokladech templářů a tajných chodbách, toto je výlet pro vás. Místo má silnou atmosféru, která vybízí ke zpomalení i krátkému toulání fantazií.

Výhledy, které mají smysl i bez fotky

Jestli existuje místo, kde si člověk opravdu srovná myšlenky, pak je to rozhledna.

Několik minut stoupání po schodech a nahoře jen ticho, vítr a dechberoucí výhledy. Na Vysočině jich najdete hned několik – s výhledy, které nepotřebují filtr. Rozhledna Karasín stojí na vrcholu Přední skály v nadmořské výšce 716 metrů, nedaleko přehrady Vír. Dřevěná konstrukce byla zpřístupněna v roce 2002 a na její vyhlídkovou plošinu ve výšce 25 metrů vás zavede 128 schodů. Za hezkého počasí dohlédnete nejen na okolní obce a kopce, ale i na hrady, další rozhledny a vrcholy Žďárských vrchů nebo Křižanovskou vrchovinu.

Klidnější atmosféru najdete na rozhledně Rosička nedaleko obce Sázava. Vznikla jako součást telekomunikačního stožáru, ale návštěvníci tu dnes vystoupají 140 schodů na ochoz ve výšce 24 metrů, odkud je krásný výhled na okolní louky, lesy a městečka. Místo má i svou historii – kdysi zde stával dřevěný maják a pořádaly se tu výlety i taneční zábavy.

Příroda, která vás nenechá nic řešit

Jsou dny, kdy člověk nechce plán, mapu ani přesný cíl. Prostě jen jít – a nechat se vést. Pro takové chvíle se skvěle hodí výlet do méně známých koutů přírody, kde potkáte spíš strom než člověka. Jedním

z takových míst je Geopark Železné hory, který se rozprostírá na území Pardubického kraje a částečně zasahuje i do Vysočiny. Tato oblast patří k nejzajímavějším geologickým lokalitám u nás a nabízí přírodu, která je divoká, tichá a fascinující zároveň. Jedním z nejpůsobivějších míst je Údolí řeky Doubravy, které se vine od Bílku po Horní mlýn u Chotěboře. Tady řeka vytváří dramatickou krajinu plnou skalních stěn, peřejí, vodopádů, kamenných moří a lesních zákoutí, ve kterých se snadno ztratíte – a budete za to rádi. Říká se mu i „český Grand Canyon“ a přestože to může znít nadneseně, atmosféra kaňonu opravdu bere dech.

Celým údolím vede naučná stezka dlouhá čtyři a půl kilometru. Dozvíte se něco o místní fauně, flóře i geologii, ale hlavně si užijete klid, šumění vody a všudypřítomnou zeleň. V rezervaci žije přes osmdesát druhů obratlovců a roste tu více než tři sta druhů rostlin. A pokud máte v sobě trochu dobrodruha, některé skalní útvary, třeba Čertův stolec, jsou přístupné i pro horolezce. Údolí řeky

Doubravy je přesně ten typ místa, kde přenete mozek z výkonu na přítomnost.

Tvář Peru, kterou běžný katalog nenabízí

Peru je víc než jen legendární Machu Picchu. Pro opravdové poznání země se hodí zpomalit a vychutnat ji naplno: s čajem z koky v ruce, výhledem na sopku Misti nebo třeba při kempování v poušti pod hvězdami. Láká vás zkamenělá velryba v poušti nebo prastaré legendy jezera Titicaca? Odhalte tvář Peru, kterou běžný cestovní katalog nenabízí.

Pouštní oáza Huacachina. Okolní duny lákají na adrenalinové projížďky a sandboarding.

Velryba v poušti a obrazce Nazca

Město Ica je dnes obklopeno pískem, před dávnými časy tu ale bylo moře. Se správným průvodcem může výlet do pouště ve skutečnosti znamenat cestu do minulosti. Písek je místy posetý stovkami zkamenělin drobných mořských živočichů. Nepřekonatelnou atrakcí je ale kostra velryby, přestože je napůl zavátá pískem. Artefakty jsou přitom volně přístupné a jejich ochrana plně spočívá v rukou místních.

„Tuto kostru našla moje žena Victoria, když projížděla přes pouštní hory a dostala defekt. Vystoupila z auta a rozhlížela se, jak by si pomohla. Z výšky uviděla v písku pod sebou obrovskou kostru. Tenkrát si myslela, že je to krokodýl. Přivolání vědci však řekli, že jde o kostru velryby,“ říká průvodce Luis Alberto Jhong Raffo. „Téměř nikdo o tomto místě neví a my sami sem vodíme jen malé skupinky návštěvníků,“ dodává.

Luis je milovníkem pouště a přeje si, aby se k ní lidé chovali s respektem. Dříve mu patřil velký podnik na chov a zpracování kuřat, před pár lety se však rozhodl byznys opustit. S manželkou upravili část svého domu na pokoje pro hosty a Luis dnes také provází turisty pouští. Zná v ní každé zrnko písku a fajnšmekrům nabízí také přenocování uprostřed dun.

Nedaleko od města Ica se nachází jedna z nejznámějších a plochou nejrozsáhlejších památek zapsaných na seznam kulturního dědictví UNESCO – obrazce na planině Nazca. Rozměry některých obrazců dosahují až několika kilometrů, proto je většina z nich zřetelná jen při pohledu z letadla. Zobrazují nejčastěji zvířata a jejich smysl doposud není známý. Protože obrazce nejsou ze země rozpoznatelné a byly objeveny „teprve“ zhruba před sto lety, vede skrze ně silnice. Její výstavba totiž začala ještě o něco dřív.

Po přistání v Limě vyrazí většina cestovatelů za největším lákadlem Peru – legendami opředeným městečkem Machu Picchu. Turisté s nabitým itinerářem často zamíří vnitrostátním letem přímo do Cuzca, které je centrem incké kultury a také ideálním výchozím bodem pro návštěvu slavných památek. Do karet ovšem nenahrává jeho velká nadmořská výška okolo 3400 metrů nad mořem. Rychlý přesun do hor může způsobit výškovou nemoc a mnohé plány zhatit. V Peru se vyplatí cestovat pomalu a zvykat si na značné převýšení postupně.

Kdo si místo letadla zvolí silnici, získá nejen čas na aklimatizaci, ale také příležitost objevovat další krásy země. Přibližně 300 kilometrů jižně od Limy leží město Ica a poblíž také známá oáza Huacachina, která láká na adrenalinové projíždky v dunách a sandboarding. V okolní poušti však vládne ticho a pouštní hory pečlivě stráží svá tajemství.

Atrakcí pro turisty v blízkosti města Ica je kostra velryby. Ta byla objevena úplnou náhodou.

Bílé město v horách

Až se pokocháte pouští, přijde čas vyrazit do hor. Místem vhodným pro postupnou aklimatizaci je Arequipa, druhé největší město v Peru. Říká se mu také Bílé město podle kamenů, ze kterých je postavena většina domů v centru. Arequipa má údajně nejkrásnější náměstí v celé zemi a na město shlíží spící sopka Misti, jejíž vrchol ve výšce téměř 6000 metrů nad mořem je zakrytý čepicí věčného sněhu.

Díky nadmořské výšce asi 2400 metrů nad mořem si tu cestovatel může postupně zvykat na řidší vzduch a připravovat se na další převýšení. Ubytovací zařízení běžně hostům nabízejí čaj z koky, který aklimatizaci usnadňuje. Listy této rostliny jsou k dostání na každé tržnici a pro Peruánce je to běžná součást jejich života. Před odletem zpátky do Evropy je však dobré zkontrolovat všechny kapsy a ujistit se, že vám tam omylem pár snítek nezůstalo. Vyhněte se zbytečným komplikacím a hledáčku protidrogových pracovníků na letišti.

Druhý nejhlubší kaňon na světě a pramen Amazonky

Arequipa je výbornou startovací pozicí také pro návštěvu údolí řeky Colcy a zatím méně známého stejnojmenného kaňonu. S hloubkou 3500 metrů se jedná o druhý nejhlubší kaňon na světě (pro srovnání Grand Canon v USA nedosahuje hloubky ani 2000 metrů). Hnízdí zde draví kondori andští, jejichž pozorování patří k populárním atrakcím nejen pro místní. Cestou z Arequipy však cestující překonávají horské sedlo ve výšce 5000 metrů nad mořem, předchozí aklimatizace je proto víc než vhodná. Z hor tohoto regionu také stékají první pramínky řeky Amazonky.

Pokud odsud směřujete přes náhorní plošinu Altiplano k jezeru Titicaca, pohybujete se neustále v nadmořské výšce kolem 3500–3800 metrů. Vyplatí se proto mít neustále po ruce termosku s čajem, anebo aspoň pár lístků koky na žvýkání.

Kaňon Colca je druhý nejhlubší na světě (nahore). Za pupek světa pak místní považují město Cuzco.

Za domorodci na jezero Titicaca a legenda o vzniku Incké říše

Jezero Titicaca je největší vysokohorské jezero na Zemi a zároveň je opředené řadou legend. Podle jedné z nich úzce souvisí se vznikem Incké říše.

Říká se v ní, že bůh Slunce vyslal na zem svého syna a dceru, jimiž byli Manco Capac a Mama Ocllo. Ti se vynořili z vod jezera Titicaca, vybaveni zlatou hůl. Měli jít a hledat místo, kde se zlatá hůl snadno zaboří do země až po hlavici, a tam vystavět město. Stalo se tak v jedné dolině s velmi úrodnou půdou. Tam vzniklo město Cuzco, centrum Incké říše a podle Inků pupek světa. V těchto místech vystavěli také první chrám zasvěcený bohu Slunce, později přestavěný na skvostný chrám Coricancha.

Zpět však k jezeru Titicaca. Turistům s nabitým itinerářem zde cestovní agentury obvykle nabízejí zhruba dvouhodinový výlet na plovoucí rákosové ostrovy Uros. Mimo jiné se v průběhu výletu dozvědí více o historii ostrovů s ukázkou místních tradic. Kdo však chce poznat místo blíž, vydá se na některý ze vzdálenějších ostrovů nabízejících

delší plavbu po jezeře včetně přespání v rodinách. Znamená to ale vzdát se teplé sprchy za cenu poznání malebného ostrova a komunity žijící podle dávných zvyků. A kdo má chuť, může se vykoupat přímo v jezeře, tak jak to s oblibou dělají domorodci. Jeho průměrná teplota se sice pohybuje kolem 13 až 14 stupňů, u břehu však bývá teplejší.

Cuzco – pupek světa

Samotné město Cuzco přímo tepe historií. V architektuře se mísí původní incké základy staveb, na nichž španělští dobyvatelé vystavěli své chrámy a další stavby v koloniálním stylu. Pulzující Coricancha, nejposvátnější incké místo a dnes muzeum, láká tisíce návštěvníků denně. Nedaleká tržnice San Pedro se všemi vůněmi a chutěmi daleko přesahuje moderní evropská nákupní centra. Živý cvrkot na náměstí, spousta restaurací a kaváren, lidé ze všech zemí světa. Nad městem se tyčí socha Bílého Ježíše, od které se skýtá úchvatný výhled na ruch města.

Cuzco je často také výchozím bodem pro turisty putující na slavné Machu Picchu. Většina z nich zamíří na prohlídkový okruh, který prochází ruinami původního městečka. Kdo si troufne zdolat 2600 schodů a vystoupá na samotný vrchol hory Machu Picchu, je odměněn působivým

“

Město Cuzco je často výchozím bodem pro turisty putující na slavné Machu Picchu.

vým výhledem na okolní hory a vychutná si místo v klidu a bez tlačenice. Stojí to rozhodně za to!

V Posvátném údolí chce žít každý

Velkou pozornost si zaslouží také Posvátné údolí, jehož část leží na trase mezi Cuzcem a Machu Picchu a je přímo prošípané inckými památkami. Nenechte se však zmást jeho názvem.

Toto údolí je sice nabitě posvátnými místy, Inkové mu však takový význam přikládali hlavně kvůli úrodné půdě. Oblast sloužila jako hlavní zásobárna Cuzca. Díky mírnému klimatu a příjemné výšce 2800 metrů nad mořem se později těšila značné oblibě také u španělských dobyvatelů a jejich potomků. Jeho popularita mimochodem roste i v poslední době, hlavně mezi obyvateli Limy a dalších velkých měst.

„V Posvátném údolí se v poslední době hodně staví. Jednak se sem přesouvají bohatí lidé z Limy, kteří v covidu trpěli zavřením ve svých bytech. Odsud totiž mají možnost pohodlně pracovat na dálku. A stále také roste zájem turistů. Ti Posvátné údolí považují za startovací bod k řadě inckých památek včetně Machu Picchu,“ říká Percy Nina, který se svou ženou Lucií Piptovou

Inzerce

Projděte se Libercem s průvodcem!

Zveme vás na sezónní komentované prohlídky města, které vám představí místní pozoruhodnosti:

Liberecká radnice

Nahlédněte do nejkrásnějšího radničního sálu a vystoupejte na věž se skvělým výhledem.

Červen
sobota–neděle 9–11
Červenec–srpen
pondělí–pátek 9–15
sobota–neděle 9–11

Kostel Nalezení sv. Kříže a barokní zahrada

Navštivte nejvýznamnější barokní památku města s historicky cennou Kopschovou knihovnou.

Červenec–srpen
každé pondělí od 17 hodin

Visit[^]Liberec

Městské informační centrum
Tel: 485 243 588
www.visitliberec.eu

Liberecké Staré Město

Projděte se čtvrtí plnou historických budov a nechte si o ní vyprávět spoustu zajímavostí.
Červenec–srpen
každé úterý od 16 hodin

Liberec ve stínu druhé světové války

Poznejte temnou historii hlavního města Sudet.
Červen–září
každý čtvrtek od 16 hodin

Dětská prohlídka centra Liberce

Vychutnejte si s dětmi netradiční prohlídky města pro nejmenší návštěvníky.
18. července a 15. srpna,
od 18 hodin

HN064758

Pečené morče patří k místním specialitám. Vychutnat si ho můžete například v Cuzcu nebo hlavním městě Lima. Více z cesty najdete na blogu autorky www.kvartkova.cz.

provozuje penzion v poklidném městečku Urbamba. Také oni momentálně rozšiřují kapacity.

„Češi a Slováci si nás oblíbili díky mé ženě, která je slovenského původu, a hosté se tak u nás snadno domluví. Jezdí k nám skupinky i jednotlivci, pro které na míru sestavuji poznávací cesty do okolí. Často chtějí vidět místa, která v žádném cestovním katalogu nenajdou a cestu k nim znají jen místní,“ usmívá se Percy Nina.

Gurmánská Lima

Je líbo syrovou rybu zalitou limetkovou šťávou, pečené morče nebo vyhlášený dort tres leches? Peruánská kuchyně je údajně nejlepší v celé Jižní Americe a hlavní město Lima pak uznávaným centrem milovníků jídla. Pokud jste ještě zcela nepropadli chutím a vůním Peru, nechte si před návratem čas na hýčkáni žaludku v některé z restaurací ve čtvrti Miraflores nebo Barranco. Do Peru se budete chtít vracet znovu a znovu.

Inzerce

HN064677

Objevte Opavské Slezsko se srdcem v Opavě

V Opavském Slezsku naleznete vše, nač si vzpomenete! Vybírejte z mnoha architektonických, technických (zejména vojenských) i kulturních památek. Čeká na vás různorodá krajina nabízející jak hory (do Opavského Slezska spadá část pohoří Nízký Jeseník), tak roviny vybízející k cykloturistice. V regionu se pravidelně konají akce národního i mezinárodního významu, v rámci republiky má pak specifickou gastronomii i folklor.

Ve středu Opavského Slezska leží Opava – kulturní a historické centrum celého regionu. Bývalé hlavní město Rakouského Slezska si dodnes zachovává jedinečný význam. Najdete zde nejstarší muzeum v ČR – Slezské zemské muzeum (založeno roku 1814), konkatedrálu Nanebevzetí Panny Marie, skvost slezské cihlové gotiky, i ikonickou radnici Hláška, symbol města. Z jejího ochozu se rozprostírá krásný výhled na město i okolí.

Opava je přirozeným centrem regionu rozděleného na „prajzskou“ a „cisarskou“ část. Prajzsko (Hlučínsko) patřilo od roku 1742 Prusku. Až do roku 1920 byli tamější obyvatelé pruské/německé národnosti. Právě toto střetávání kultur

dává dodnes oblasti nezapomenutelný charakter, který skvěle přibližuje Muzeum Hlučínska.

Oblast Opavského Slezska vzkvétala hlavně v 19. století – doba šlechty a podnikatelů tu zanechala krásné zámky v Hradci nad Moravicí, Raduni či Kravařích. Bouřlivě 20. století připomínají zchátralé bunkry obranné linie například v Milostovicích či v Hlučíně-Darkovičkách i Národní památník II. světové války v Hrabyni s expozicí, která vás nenechá chladnými.

Nechte se nalákat na přírodní krásy – na území Opavského Slezska se rozkládá geopark Krajina břidlice, v rámci republiky výjimečná lokalita bohatá na břidlici, která se zde v minulosti ve velkém těžila. O unikátnosti této oblasti vypráví Muzeum břidlice v Budišově nad Budišovkou. Pokud zatoužíte po dobrodružném koupání, nasedněte v Opavě na Hvozdnický expres. Historický vlak vás přes malebnou krajinu slezského venkova zaveze do vsi Svobodné Heřmanice. V cíli na vás bude čekat průzračná voda zatopeného lomu Šífr.

Opavské Slezsko vás pohltí svou autenticitou, klidem i pestrostí.

Zlín:

Moderní město plné architektonických skvostů a zeleně

Zlín je město, které stojí za to projít krok za krokem. Výjimečné architekturou, plné zeleně a stále živým odkazem Tomáše Bati. Město s nezaměnitelným charakterem, kde se prolíná historie se současností, průmyslové dědictví s moderním stylem života a okolní přírodou. Můžete tu objevovat funkcionalistické skvosty, relaxovat v parcích, toulat se mezi cihlovými domky nebo vyrazit do kopců nad městem. Objevte kouzlo batovského Zlína a zažijte jeho genius loci.

Tovární areál: Batovo obuvnické impérium

Jedním z prvních míst, kam byste se měli při návštěvě Zlína vypravit, je tovární areál bývalých Batových závodů. Právě zde vznikly první tovární budovy a následně centrum obuvnického impéria, odkud mířily boty do celého světa. Typická cihlová architektura i systém číslování budov byly jednou z inspirací, které si Tomáš Baťa přivezl ze svých cest do USA. Dnes některé budovy stále slouží průmyslové výrobě, jiné se proměnily na místa plná kultury a umění. Mezi nimi vyniká 14|15 BATŮV INSTITUT, kde sídlí Muzeum jihovýchodní Moravy a Krajská galerie výtvarného umění. Dominantou celého areálu je ikonická 21. budova – Batův mrakodrap. Se svou výškou 77,5 metru byl v době svého vzniku druhou nejvyšší stavbou ve střední Evropě a technologickým zázrakem. Najdete v něm rychlovýtahy, nejdelší páternoster v Česku a pojezdnu kancelář ve výtahu. Až tady budete, nezapomeňte si vyjet na vyhlídkovou terasu, odkud se vám naskytne nejkrásnější výhled na město.

Památník Tomáše Bati: Skleněný klenot Zlína

Na vrcholu Gahurova prospektu shlíží na město zářící budova Památníku Tomáše Bati. Budova ze skla, betonu a kovu je architektonickým skvostem a perlou světového funkcionalismu. Svou strukturou připomíná krystal, který v noci září nad městem. Jedinečná stavba vznikla podle návrhu architekta Františka Lýdie Gahury v roce 1933, pouhý rok po tragickém úmrtí Tomáše Bati. Vnitřní prostor je velmi střídmý až prázdný, rozdělen pouze sloupy a jednoramenným schodištěm ve tvaru písmena Z jako Zlín. Dominantou interiéru je replika letadla Junkers F 13, ve kterém Tomáš Baťa havaroval se svým pilotem Jindřichem Broučkem.

K vidění jsou zde také Batovy zlaté tříplášťové kapesní hodinky, které ukazují čas, kdy se letadlo zřítilo k zemi. Katedrálí sklo, hra světla a stínů, netypické osvětlení a ukrytá symbolika jen umocňují zážitek tohoto mistrovského díla. Jakmile vstoupíte dovnitř, máte pocit, že se zastavil čas. A přesně to bylo záměrem – vytvořit prostor pro klid a zamyšlení.

Vila Tomáše Bati: Dům, kde bydlel slavný vizionář

Vila Tomáše Bati stojící v klidné zahradě nedaleko továrního areálu je rodinným sídlem slavného podnikatele. Od svého vzniku v roce 1912 si dodnes uchovala nejen své osobité kouzlo a noblesu, ale i výjimečnou atmosféru. Už na první pohled vás zaujme svou nadčasovou elegancí, která se odráží i v jejím interiéru. Najdete zde stylové dřevěné obložení, honosný mosazný lustr, nádherné mramorové podlahy, vitrážová okna a pečlivě dochované detaily. Vila nebyla jen rodinným domovem Tomáše a Marie Batových, ale také místem společenského a obchodního života. Během návštěvy si projdete proslulou pracovnu Tomáše Bati, obývací pokoj, knihovnu, pánský salónek i kuchyni Marie Batové, kde se vařily ty nejlepší rodinné obědy.

Zikmundova vila: Místo, kde potkáte celý svět

V lukrativní vilové čtvrti na Nivách se v polovině 30. let minulého století zrodila vcelku nenápadná a jednoduchá stavba, která si skutečnou pozornost vysloužila až roku 1953. Tehdy ji zakoupil světoznámý cestovatel Miroslav Zikmund od oscarového režiséra Elmara Klose a proměnil ji na skutečný poklad architektury. Zvláště pak interiéry vily jsou výjimečné svým dochovaným na míru navrženým nábytkem, tisíci knih, stovkami artefaktů a suvenýrů, které si Miroslav Zikmund přivážel domů z celého světa. Díky své unikátnosti a bohaté historii se Zikmundova vila pyšní statutem nemovité kulturní památky České republiky.

Pokud chcete poznat Zlín s profesionálním průvodcem, vydejte se na komentované procházky po zlínské architektuře ZÓNA ZLÍN. A ti z vás, co si chtějí raději projít město sami, vezměte si na cestu toho nejpovolanějšího – Zlínský architektonický manuál (ZAM) nebo si stáhněte interaktivního průvodce Batův Zlín. Tipy na další zajímavá místa objevíte na www.visitzlin.eu nebo www.batuvregion.cz.

A man and a woman are standing on a paved path, each with a bicycle. The man is wearing a blue jacket and a black helmet, and the woman is wearing a pink jacket and a red helmet. They are both looking at each other and smiling. In the background, there is a large white windmill with four sails, and the sea is visible in the distance under a clear blue sky.

Na viděnou v Polsku!

www.polsko.travel

POLISH
TOURISM
ORGANISATION